

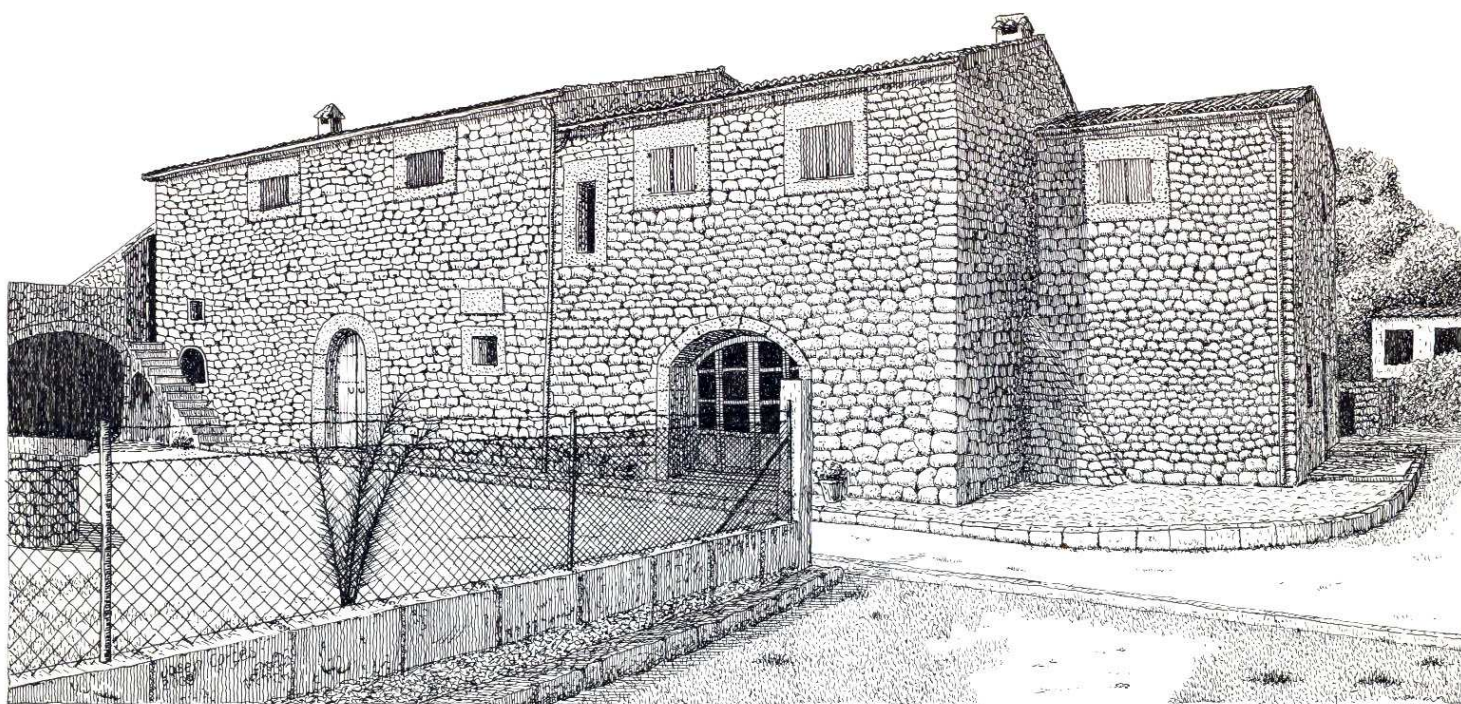

flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Març del 2009 * núm. 368

En aquest número:

- * L'escàndol del Crucificat, per Jeroni Llambias
- * Matrimonis de mots en crisi, a cura de Joan Llull
- * Pau Quina comenta escenes d'alumnes a la classe
- * Una petita aventura amb una aerolínia de baix cost, per Pere Santandreu
- * Dades de la biblioteca de Sant Llorenç, proporcionades per Mariabel Pont
- * Ignasi Umbert critica la manipulació de l'Església Catòlica
- * El programa de la Setmana Santa d'enguany
- * Josep Cortès comença una sèrie d'articles sobre la història de l'astronomia
- * Josep Rullan fa la crònica dels Trescadors als Puntals de Planícia
- * Toni Nadal comença les cròniques de les caminades de la Gent Gran de Sant Llorenç
- * Guillem Mesquida conclou l'article sobre le *radeau de la Méduse*
- * Ramon Rosselló continua amb les notes històriques sobre Sant Llorenç
- * Josep Pizà entrevista Miquel López Crespí
- * En direcció... cap allà on vols arribar, un *blog* de Guillem Pont
- * Les seccions habituals

Son Garriga

Pressumpta corrupció

Durant el mes de març s'han encès les alarmes dins el Pacte de Progrés, perquè diversos militants i alts càrrecs d'Unió Mallorquina han estat presumptament implicats amb trames de corrupció, prevaricació i malbaratament de cabals públics. Així, Gonzalo Aguiar, director general de Carreteres del Consell de Mallorca, fou detingut juntament amb altres 17 persones relacionades amb el desdoblament de la carretera de Palma a Manacor. Per un altre costat Miquel Nadal, capdavanter d'UM i conseller de Turisme, va ésser imputat pel cas del projecte urbanístic de Can Domenge; dos casos que cal afegir al de Bartomeu Vicens diputat autonòmic i portaveu d'Unió Mallorquina en el Parlament. Si a tot això hi sumam la teranga de casos en què els presumptament implicats són del PP, haurem de convenir que la situació de pressumptes casos de corrupció a les Illes comença a ser preocupant.

Efectivament, fins al dia d'avui, els militants del Partit Popular relacionats a continuació estan imputats, detinguts, tancats a la presó, condemnats o expulsats del partit: Rodrigo de Santos, ex-regidor de l'Ajuntament de Ciutat; Antònia Ordinas, ex-gerent del Consorci per al Desenvolupament Econòmic; Isabel Rosselló, esposa de l'anterior; Kurt J. Viaene, ex-director d'Indústria; José Juan Cardona, ex-regidor d'Indústria en el govern Matas; José Manuel Alcaraz, ex-cap de gabinet de Cardona; Felipe Ferré, regidor de Lloseta; Jaime Fernández Abad i la seva dona Daniela Beaumont, per la trama d'Antònia Ordinas; Jaime Gil Cuenca, ex-director del Govern i regidor de Porreres; Juan Francisco Gosalvez, ex-gerent de Turisme Jove; Francisco Gálvez, ex-director de Juventut; Damià Amengual, alt càrrec del Govern i regidor d'Algaida; Lluç Tomàs, batle de Lluçmajor; Eugenio Hidalgo, ex-batle d'Andratx; Jaume Font, portaveu del PP en el Consell de Mallorca i diputat; Damià Vidal, detingut pel cas Bitel; M.A. Bonet, del cas Ibatur; Maria Sans, del cas Funerària; Óscar Collado, pel mateix cas; Antonio Huerta, ex-arquitecte de Sant Josep; Avel·lí Casesnoves, president del PP a Ciutadella; Stella Matutes, Antoni Marí i Joan Marí, imputats pel cas PTI d'Eivissa...

Vol dir això que tots els polítics de les illes -sobretot els conservadors, que acaparen la gran majoria dels casos de pressumpta corrupció- són iguals i que només aspiren a ocupar un càrrec per mirar de treure'n un profit personal? No ens atreviríem a una generalització tan extensa, perquè cometríem una injustícia envers aquells que fan feina de bona fe, que probablement n'hi ha, però consideram que l'escàndol està tan estès que no hi hauria gaire ciutadans que pòssin la mà al foc per cap polític, per emprar una expressió gràfica que darrerament s'ha posat de moda.

I el mal és que en lloc d'assumir responsabilitats, posar-hi remei i expulsar dels partits tots aquells que només s'hi atraquen per treure'n un profit personal, els dirigents es dediquen a acusar jutges, policies i altres partits de muntar una conspiració contra ells, en un intent de desviar l'atenció de la gent i sortir-se'n de la millor manera possible.

Mentrestant, el Govern de les Illes calla, fa com si la cosa no anàs amb ell i manté en els càrrecs tots els imputats, no fos cosa que es rompés el Pacte i haguessin de governar en minoria o convocar unes eleccions anticipades, que donarien uns resultats que no estan segurs de què els afavorissin.

I és que això és una altra: si amb tants d'escàndols de pressumpta corrupció la gent encara els torna votar és perquè li és ben igual si s'embutxaquen els doblers dels contribuents, fet bona aquella frase de què "no consideren seu el que és de tots". D'aquesta manera no anam enlloc i l'únic que s'afavoreix és que la gent de bona voluntat se'n faci enfora i no vulgui sebre res d'aquesta gent.

Corren mals temps per la política.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecad@premsaforana.cat

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Març del 2009 - Número 368

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció:

Felip Forteza

Antònia Galmés

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	SonGarriga	Portada
	Diversos	15
	L'univers	16
Jeroni Llambias	L'escàndol del Crucificat	3
Joan Llull	Matrimonis en crisi	4
Pau Quina	La classe	6
	Esports	14
Guillem Pont	Tu tries	7
Josep Pizà	Miquel López Crespí	8
Nicolau/Simonet	Demografia	9
Pere Santandreu	Una petita aventura	10
Mariabel Pont	Biblioteca	11
Ignasi Umbert	L'Església	12
Parròquia	Setmana Santa	13
Josep Rullan	Els Trescadors	18
Medi ambient	Tramuntana i Planícia	19
	Angeleta Bonnin	32
Toni Nadal	Gent Gran	20
Joan Jaume	Resposta	21
Guillem Mesquida	Art/ficció	22
Patrimoni	Santuari	24
Ramon Rosselló	Història	25
Escola	Pàgines escolars	26
AMIPAS	Institut	27
Joan Lladó	Els exclosos	28
Margalida Fiol	Pàgina infantil	29
Joan Roig	Tertúlia de cafè	30
Xesc Umbert	El temps	31
Tomàs Martínez	Dèiem	32
Bel Nicolau	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

L'escàndol del Crucificat

La comunitat cristiana, durant la Setmana Santa, revivim els fets centrals i definitius de la vida de Jesús, com són la Passió, Mort i Resurrecció i, d'aquesta manera, ens apropem també a la passió de molta altra gent que també es víctima innocent dels egoïsmes i injustícies humanes: dones maltractades, persones que han de sortir del seu país per millorar les condicions de vida o per persecució política, pares i mares de família que es queden sense feina, nins i nines desatesos, persones majors abandonades i soles, malalts que moren sols dins els hospitals sense que ningú s'interessi per ells, etc. En la Creu del Crist es troba clavada aquesta i molta altra gent, com molt bé va representar un artista que posà sobre la creu el cós d'una dona, causant per descomptat un gran escàndol, com si l'escàndol no fos el sofriment de les víctimes del món, en bona part dones de tots els temps i llocs.

En el llibre "Viure a la intempèrie", de Tomeu Bennasar, podem llegir: La realitat de Déu en Jesucrist, penjat a la Creu, se'ns manifesta com el contrari del que esperaríem: se'ns manifesta com a fracàs i derrota, com escàndol: Déu és un home mort. Sant Pau a la carta primera als cristians de Corint

ho explica així: "Des de les ideologies ens demanen eficàcia i des de la instal·lació prudència i seny. Nosaltres en canvi predicam un alliberador condemnat a mort, escàndol per als primers i bogeria (ximpleria) per els altres; però per als veritaders creients -d'una banda i altra- un alliberador que és Força i Saviesa de Déu".

I a la carta als cristians de Filipos ho expressa d'aquesta manera: "Descobriu en vosaltres la mateixa experiència de Jesús, el qual, essent de condició divina, no es va desinteressar, a causa de la seva divinitat, de la situació humana, sinó que es va encarnar en la història i va compartir la sort dels oprimits; i encara des d'aquesta situació, experimentà el fracàs de la mort a la creu. I és a partir d'aquí que Déu Pare el va exaltar al capdamunt de tot i ha concedit al seu nom un valor definitiu, per tal que en l'experiència de Jesús, el Senyor, un cel nou i una terra nova siguin possibles i trobin el seu sentit."

La Setmana Santa ens convida a tots a participar de la Passió del Crist en un compromís real, personal i comunitari, per millorar la vida de tothom i crear les condicions necessàries perquè tots, homes i dones, puguin ser una mica més feliços i així participar de la vida del Ressuscitat i el seu Regne.

Viure autènticament aquests dies entorn del Crucificat que allibera, no és participar d'un folklore popular religiós, que fa vibrar les fibres del cos al pas dels passos, que avancen al ritme que marca el retronar dels tambors. Viure encertadament el que la setmana anta significa, consisteix en compartir més i millor la passió dels homes i dones del món i mirar de mitigar els seus efectes i fer desaparèixer les causes i crear les condicions necessàries perquè tots puguin viure en sentit i a ple.

La passió de Jesús no comença el dia que es detingut i condemnat a mort en creu a un judici ple de irregularitats, sinó que comença el dia que fa l'opció d'anar al mig del món i obrir el camí a tots aquells que es trobaven "dins un carreró sense sortida" i dona la cara, s'esforça i sacrifica per ells. I la resurrecció de Jesús no comença tres dies després de la seva mort sinó, molt abans, quan el seu sacrifici diari pels altres acon-

segueix un grau més de qualitat de vida i felicitat per tots aquells que vivien en la tristor, la soledat, el rebuig i l'abandó.

Santos Benetti, a un dels seus comentaris bíblics, parlant de la resurrecció, diu més o menys el següent: "Si creiem en la resurrecció, iniciem la transformació de nosaltres mateixos i de la societat. No som cristians perquè cantam plegats "El Senyor ha ressuscitat", sinó perquè en el seu nom transformam i milloram el món. Si al nostre entorn tot segueix igual, no hi ha pasqua, mentre continuem adormits, cansats, acomodats i indiferents. Viure la resurrecció és treballar pel canvi total, absolut i permanent de la persona i de les estructures. Pensar que tot ja està fet, que tenim una església acabada i perfecta i una societat immillorable és mantenir a Jesús dins la tomba i cercar-lo entre els morts."

Cercar Jesús entre els vius i creure en l'Esperit del Ressuscitat suposa ser creatius i dinàmics, pensar idees noves i elaborar sempre nous esquemes i projectes.

Jeróni Llambias Vidal

Més matrimonis (de mots) en crisi

Joan Llull Vives

Fa tot just tres mesos incidia en el fet que el català de Mallorca disposa d'una sèrie de castellanismes absolutament innecessaris. La meua reflexió era que per influència de la llengua dominant havíem introduït dins la nostra uns quants mots que, en conviure amb uns altres de nostres amb un significat igual o similar, no ens fan gens de falta. La relació que s'establia entre aquestes parelles, segons deia, em recordava la d'aquelles parelles de persones que potser comencen bé, però que amb el temps acaben de manera violenta i són portada dels diaris. La meua impressió era que el mot castellà acabarà arraconant el mot nostre en qualsevol context. El cas de "truita" i "tortilla" és un bon exemple del que exposava: la primera és la paraula tradicional, l'autèntica i l'única correcta; recentment, però, hem incorporat la paraula "tortilla" amb el sentit de "truita llisa, només amb ou", cosa que ha fet l'altra hagi pres el significat de "truita amb ingredients diversos". El meu pronòstic és que d'aquí a pocs anys deixarem de menjar "truites" i només menjarem "tortilles". I no serà precisament pel canvi d'hàbits alimentaris.

L'entrada d'aquests mots d'origen castellà (els anomenats "barbarismes") és relativament recent: sol anar sempre lligada a una innovació tecnològica, a un nou producte que ens ha arribat amb la paraula incorporada. Quan es va inventar la televisió, per exemple, calgué batejar el nou invent amb

una paraula nova i tant el català com el castellà agafaren dos termes greco-l·latins per fer-ne un: un de grec ("tele", que vol dir "enfora") i un de llatí ("visio"). Això ha passat també amb infinitat de mots de nova creació o neologismes: "ràdio", "disc", "futbol", "cotxe", "xip", "pírcing", etc.

El cas que ens ocupa no és igual: en aquella ocasió deia que la paraula antiga encara s'usa (o almanco la fa servir la gent major); és a dir, no ha estat substituïda. A la vista dels resultats, tenc la sensació que aquest fenomen s'ha produït en tres camps concrets: el de la construcció, el de la restauració i el de la puericultura. M'explic. Els dos primers, el de la construcció i el de la restauració, van estretament lligats a l'ar-

ribada de gent peninsular, cosa que ha afavorit l'entrada en massa de castellanismes ("andàmio", "picoleta", "fleje", "xunxo", etc.). En el món de la puericultura, en mans de multinacionals com Dodot, Avent, Jané, etc., també ha passat el mateix ("cuna", "cuco", "maxi-cosi", entre d'altres).

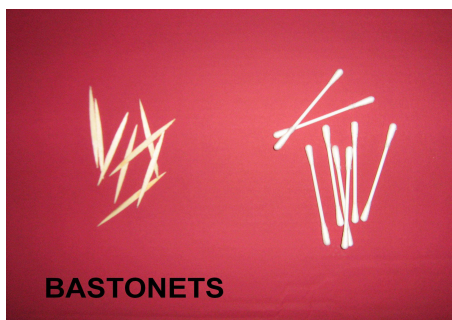
L'altra vegada aportava trenta-tres d'aquests exemples. Ara n'he recollits un parell més. Canviaré una mica el format de la presentació, és a dir, no faré una llista de mots com llavors.

Començaré pel món de la restauració. Termes com "caminantes", "relleno",

"palillo", "parrillada", "trutxa" (tipus de peix), "ternera", "(a la) pimienta" i "(al) ajillo" són absolutament prescindibles tenint en compte que en altres contextos usam, respectivament, "potons" o "peus (de porc)", "farcit" ("un farcit de Nadal"), "bastonet" ("agafa un bastonet per atiar el foc"), "torrada" ("la torrada dels foguerons de Sant Antoni"), "truita" ("menjar fet amb ou", però també "classe de peix", significat que molta gent desconeix), "vedella" (tant l'animal com la seva carn), "pebre" (pro-

nunciat "prebe", "entrecot al pebre" o, simplement i perquè ens entenguem tots, "entrecot amb pebre bo") i "all" ("conill amb all"). Deixem-nos de retòriques i, si ens entenem dient "conill amb all", per què hem de dir "conill a l'all" o "al ajillo", com si fóssim n'Arguñano o na Paquita Tomàs? Amb la tendència actual, però, podria ser que realment passàs el contrari, que d'aquí a uns anys se sentís a dir "menjarem relleno

de Nadal" o "la parrillada de llonganissa torrada dels foguerons de Sant Antoni"!

El món de la construcció també ens en

proporciona una bona partida. L'altra vegada parlava del matrimoni "andàmio"- "bastimenta" (a més, masculí i femení, com

eren tots els matrimonis fins fa poc), i ara hi puc afegir: "mellasso" (deformació "a la catalana" del castellà "mallazo"), "esquadra" (només correcte en sentit militar, és a dir "colla de gent armada" o bé "reunió de

vaixells de guerra"), "berbiquí" (originàriament no era un terme castellà, però l'hem introduït per aquesta via) i "sinfín". No disposam de paraules nostres com "malla" ("passar per malla", deim, per "passar desapercebut"), "escaire" (mot que coneixen bé els picapedrers), "trepant" i "serra (elèctrica)"?

En el camp de la puericultura, per què hem de dir "cuna", "bavero", "mocos", "colum-

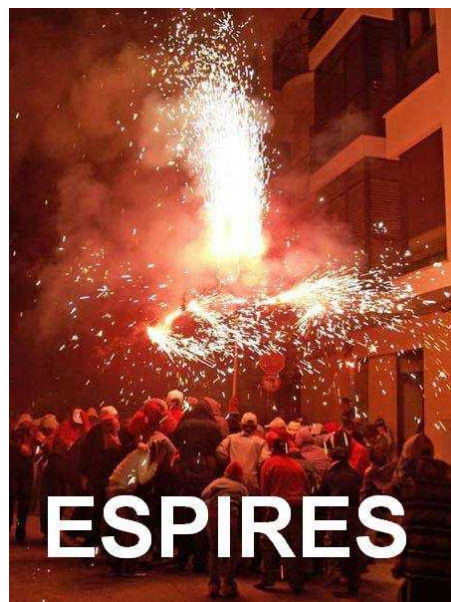

pio" i "toallitas" si ja tenim "bres" (dels antics), "bata" (de metge), "moc", "engronsadora" (davall un arbre, per exemple) i "tovalloletes (humides)"?

En altres camps ben diversos també en trobam exemples: el "banquillo" on seuen l'entrenador i els jugadors reserves en una competició esportiva es podria evitar dient "banqueta" ("banc petit" o "suport on es posa una post que serveix de taula"); la "farola" s'hauria de dir "fanal", terme que també es diu i que significa "caixa que té una o més cares de vidre, dins la qual es

posa un llum a l'abric del vent"; una "fregona" hauria de ser un "fregall" (tant per emprar amb les mans com per fregar el terra); un "colxón" (modern o de platja) s'hauria de dir un "matalàs" (paraula que potser ens recorda més els antics, plens de llana i amb

ratlles blaves i blanques o vermelles i blanques); "xispa" s'hauria de dir "espira" (de fogueró o d'encenedor, és igual); una "bomba" d'inflar hauria de ser una "manxa", ja que aquest terme significa "instrument per a fer vent"; i, ja per acabar, "toldo" i "gorro" podrien ser substituïts per "vela" o "tendal" i "gorra" o "gorreta", respectivament.

La classe

Pau Quina

El professor es dirigeix a la pissarra i hi escriu el següent exemple: "François va fer..." Una alumna l'interromp sobtadament.

ALUMNA 1: I per què... per què sempre ha d'usar aquests noms?

PROFESSOR: (Dirigint-se a l'alumna) Perdona? Com dius?

ALUMNA 1: Que per què sempre ha d'usar aquesta mena de noms?

PROFESSOR: No t'entenc. Si m'ho vols explicar...

ALUMNA 2: Sí, home, que per què sempre usa François, Emmanuelle ... i no Mohamed, Azhara... Sempre noms de blancs.

PROFESSOR: De blancs dius?

ALUMNA 1: Sí de blancs, de francesos, de gavatxos.

PROFESSOR: De francesos? Però tu no ets francesa Esmeralda?

ALUMNA 1: No...

PROFESSOR: No? Me pots dir què ets idò?

ALUMNA 1: No ho sé, però francesa no.

PROFESSOR: Vaja no ho sabia.

ALUMNA 1: Bé, sí, potser som francesa, però no n'estic orgullosa.

PROFESSOR: Jo tampoc, però no per això deix de ser francès i ús aquests noms perquè ara estam a classe de llengua francesa.

Qui hagi estat en una aula aquesta escena no li resultarà estranya. Potser no l'hagi viscuda talment, però sí una situació semblant (i si no du molta sort d'estar a l'institut on està). En el meu cas puc dir que sí que me resulta familiar, sobretot per la meva experiència com a professor de Secundària a diversos instituts de la costa (no concretaré quins perquè no vull fer mala propaganda de ningú) en els quals els adolescents solen ser més problemàtics,

segurament perquè pertanyen a famílies més desestructurades i amb més problemes socials (això no vol dir que no n'hi pugui haver a altres llocs de l'illa). Per això voldria destacar la pel·lícula de la qual he tret l'escena: *Entre les murs* (aquí traduïda com *La classe* no sé per quina estranyíssima raó). Aquest film francès conta fil per randa el que passa a la majoria d'instituts perifèrics francesos: alumnes sense motivació que se senten estrangers al seu propi país, professors desbordats i sense il·lusió, un sistema educatiu arcaic i poc efectiu... En resum és un esbós de la realitat que, a pesar que passi a França, és universal i, en conseqüència, recomanable per tota persona que treballi en el món de l'educació i per tot pare o mare preocupat per l'educació dels fills. Segur que si l'anau a veure no us decebrà (més enllà dels seus propis mèrits cinematogràfics que li feren guanyar ni més ni menys que la Palma d'Or al Festival de Cinema de Cannes).

El film no conta la típica història del professor que es fa amic dels alumnes i els aju-

da a madurar. Aquí la realitat s'imposa quasi com un documental i el professor sofreix, s'equivoca, perd els nervis i poc pot fer per un grapat de nins destinats a viure marginats de la societat acomodada. La sensació que et queda com a educador és pessimista i, a pesar que la pel·lícula no dóna cap resposta, sí que planteja una sèrie de qüestions que tots els educadors i polítics implicats haurien d'analitzar i mirar de solucionar. Sinó, estam destinats a perdre la batalla de l'educació (i no, la solució no és tan superficial com fer una avaluació als professors; és molt més complexa).

Una altra escena que em va tocar molt de prop (supòs que perquè som professor de llengua) va ser una en què el professor ensenya el subjuntiu als alumnes (jo escrigués, tu escriguessis, ell escrigués, nosaltres escriguéssim...) i un dels alumnes explota i retreu al professor que això és una pèrdua de temps, perquè ningú xerra així pel carrer, només els intel·lectuals fatxendes. El professor davant aquest comentari es queda mut. Té raó: en el barri on viuen

(pobre, ple de delinqüència, drogues...) ningú parla en subjuntiu i per això els resulta tan llunyà. Jo, en el meu cas, m'he trobat en situacions parecudes en les quals els alumnes han demostrat la seva falta d'interès pel que els estic ensenyant:

- Pero vamos profe si el catalán sólo lo hablan las vacas.

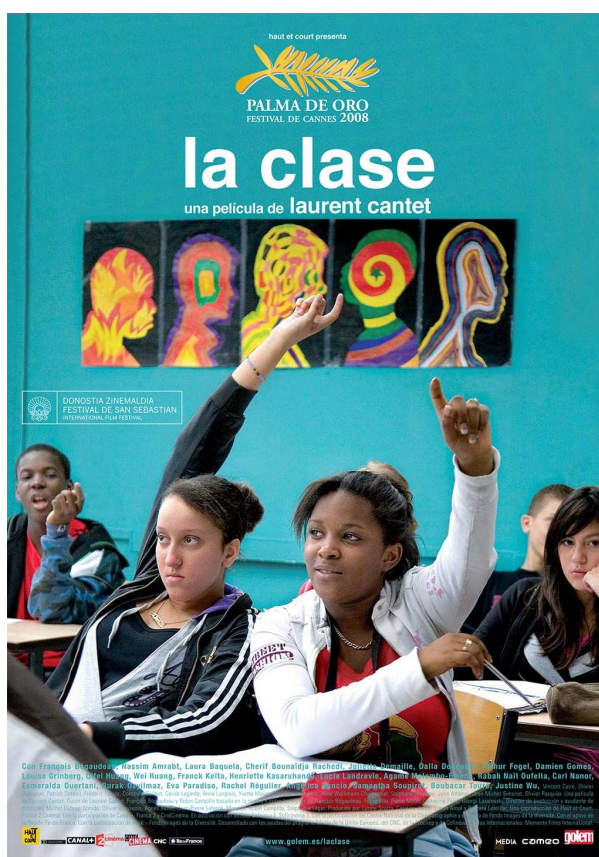
- No me da la gana hablar catalán. Estamos en España.

- Antònia Font? Que es eso un grupo de ball de bot?

- Pero qué dices profe. Los moros son moros y ya está. ¿Qué es eso de musulmanes del norte de África?

I davant tot això què podem fer els professors? Canviar el sistema educatiu? O són els pares que han de canviar la manera d'educar els fills? O el mal prové de més endins? Potser de la pròpia societat classista que a poc a poc estam construint amb tot això de la globalització, el capitalisme radical...

Frase del mes: "Un professor que dóna classes no és un mestre. Mestre és el que és capaç de tenir deixebles millors que un mateix". (Ciril Rozman, doctor).

Aquesta és la portada del film *Entre les murs* (*La classe*)

En direcció... cap allà on vols arribar

El fil de la conversa:

...tota persona pren les decisions que vol prendre i tria el seu viure... les accions humanes no sempre segueixen el camí de la ciència... les coses passen ens n'adonem o no... el desig, el voler és fonamental per emprendre accions de millora... tots tenim els nostres condicionants i una actitud personal front de les coses que ens passen... la primera baula de la cadena és el "jo"... cal observar-se des de la distància... per saber si es va en la direcció de la meta

Si us sembla, tornem per uns moments al punt d'inici: tothom pot triar el viure que vol viure. Tothom tria el moment i les condicions en que viu^[1] i davant qualsevol circumstància la persona té fonamentalment tres opcions: canviar-la, acceptar-la tal com és o anar-se'n^[2]. Aquesta possibilitat de triar no solament fa referència a les petites coses (de què dinaré avui?, què vull fer ara mateix?) sinó també a la direcció que volem donar a la nostra vida. Fonamentalment aquí la bifurcació és simple, però no senzilla: vull dirigir la meua vida o no faig res i que la vida em porti allà on ella vulgui?

Certament no és obligat voler direccionar la pròpia vida. Moltes de les persones –sis mil cinc-cents milions^[3]– que avui respiren sobre aquesta mateixa Terra no es plantegen reflexions sobre el seu viure. Dit d'altra manera: es poden viure perfectament els anys biològics que ens correspongui entretinguts en la recerca d'una felicitat consistent en "beure, menjar, exercici de procrear i dormir"^[4] i/o en les seves múltiples variables (com tenir més poder, doblers... per incrementar la qualitat de les quatre accions bàsiques assenyalades). Qualsevol de les dues opcions és igualment vàlida, no debades cada ésser viu la seva vida com si fos el centre del Cosmos^[5].

Però si triam la primera opció, dirigir la pròpia vida, llavors haurem de cercar la direcció de la meta, l'objectiu, la il·lusió, la imatge final vers allà on volem anar.

En aquesta Illa, en l'època de

creixement, adesiara et feien la típica pregunta: "I tu què vols ésser en ser gran?". Potser no resultava gratuïta puix, si més no, et plantejava dubtes. Pregunta que es pot, o s'hauria, de plantejar en qualsevol moment de la vida: cap on vols anar? (Ara mateix, tanc els ulls i la'm faig i em surten vàries metes en funció dels diferents rols... però no, una sobresurt per damunt les altres... com si fos envoltant... aquesta és la meua!)

Tots els autors de les darreres lectures orienten vers la necessitat de tenir clara la meta. Alguns des d'una perspectiva més espiritual l'anomenen "consciència" o el teu "propòsit intern"^[6], altres "la recerca del sentit"^[7] entès com "ajudar els altres a agafar el control de la seva vida, descobrint els valors que, col·lectivament formen la motivació fonamental de les seves vides".

Altres, des d'una perspectiva més operativa, ho assenyalen amb altres paraules com:

- "Comença amb una finalitat en el cap" (Ho descriu com a segon hàbit important, el primer és la proactivitat)^[8]

- Quan les persones entenem per què s'ha de fer alguna cosa, ens hi implicam més i treballam millor^[9]

- "Tinguis visió de futur, somnia. Imagina on t'agradaria estar i el que vols ser. Un dia arribaràs allà on somniaries"^[10]

- Molts altres ho qualifiquen de "visió" o

imatge final on vols arribar i altres "missió" o raó de ser de l'empresa, del projecte, de la persona...

- Però potser la idea més atrevida apareix a l'èxit editorial "El secreto"^[11] que parla de la força de l'atracció, que realment atraus tot allò que penses i desitges de cor, sigui positiu o negatiu

Amb tot i amb això, potser la versió de meta o imatge final més rodona és la que aporta Tolle. Assenyalava tres modalitats del que anomena "acció desperta": l'acceptació, la fruïció i l'entusiasme i defineix aquest darrer com "vol dir que gaudeixes intensament del que fas i, a més, tens l'element afegit d'un objectiu o d'una visió a aconseguir. Quan afegeixes un objectiu a la fruïció del que fas, el camp d'energia o freqüència vibratòria canvia. Ara s'hi afegeix un cert grau del que podríem anomenar tensió estructural, i es converteix en entusiasme".

Guillem Pont
Febrer 2009

Imatge: Avió en el cel. No és possible anar a enlloc, inevitablement sempre es va en una o altra direcció

^[1] H. Maturana. O.cit.

^[2] E. Tolle. O.cit.

^[3] Atles de la diversitat. Enciclopedia Catalana. 2004

^[4] J.A. Marina O.cit

^[5] H. Maturana. O. Cit

^[6] E. Tolle. "Un nou món, ara. Troba el propòsit de la teua vida ». Ed. Rosa dels vents. Barcelona 2006

^[7] A. Pattakos "En busca del sentido. Los principios de Viktor Frankl aplicados al mundo del trabajo". Paidós Plural. Barcelona, 2005

^[8] S.R. Covey. "Los siete hábitos de la gente altamente efectiva". Ed. Paidós. Barcelona 1997

^[9] P. Muro. "Ir o no ir". Ed.

^[10] G. Pieta. "La travesía". Alienta editorial. Barcelona 2006

^[11] R. Byrne "El Secreto". Ed. Urano. Madrid, 2007

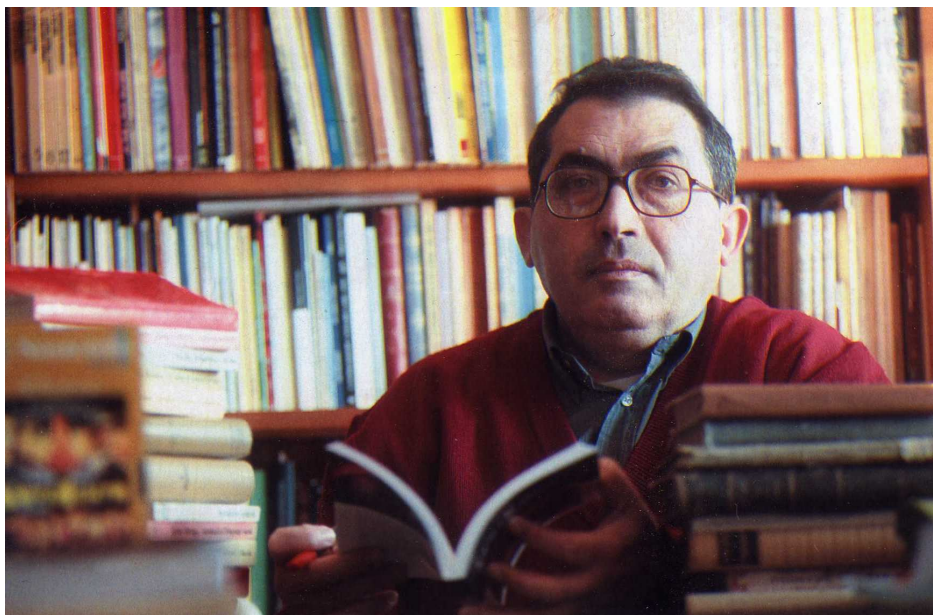

Miquel López Crespí, novel·lista, poeta, assagista i autor teatral

Miquel López Crespí (sa Pobla, Mallorca 1946) és novel·lista, autor teatral, poeta i assagista. L'any 1968 començà les seves col·laboracions en els diaris de les Illes: *Diario de Mallorca*, *Última Hora*, *Cort...* Ha guanyat nombrosos premis literaris de poesia, novel·la, contes, teatre i narrativa juvenil, i ha publicat centenars d'articles dedicats a la literatura i la història de Mallorca. Actualment té diverses seccions fixes a diaris i revistes. Durant molts d'anys portà la secció d'entrevistes del suplement de cultura del diari *Última Hora* i de la revista de l'Obra Cultural Balear *El Mirall*. D'ençà de començaments dels anys setanta ha publicat més de seixanta llibres entre els quals podríem destacar: *Crònica de la pesta*, *Cultura i antifranquisme*, *El cicle dels insectes*, *Històries del desencís*, *La Ciutat del Sol*, *No era això: memòria política de la transició*, *Acte Únic*, *Núria* i *la glòria dels vençuts*, *Revolta*, *Rituals*, *Estat d'excepció*, *Un tango de Gardel en el gramòfon*, *Breviari contra els servils*, *El darrer hivern de Chopin* i *George Sand*, *Lletra de batalla*, *Els anys del desig més ardent*, *Carrer de Blanquerna*, *Damunt l'altura*, *Les ciutats imaginades*, *Cultura i transició a Mallorca*, *El cant de la Sibil·la*, *Calendaris de sal...*

Si et sembla, podríem parlar de literatura i el compromís de l'intel·lectual a través de la història.

La lectura dels grans clàssics em féu adonar des de la redacció dels primers poemaris a mitjans dels anys seixanta, que la literatura resta coixa si l'autor no sap implicar-se amb el seu temps i amb el seu poble. Malgrat que els anys vuitanta i noranta abundassin en eixelebrats teoritzadors del menfotisme literari i que determinats clans i camarilles provassin de demonitzar la majoria dels nostres grans autors, el cert és que sense aquest component ètic essencial l'obra d'art queda despullada d'una gran part del seu valor i esdevé trist aparador de la misèria personal d'aquell autor o autora. Cap persona amb dos dits de seny ignora que, precisament, la forma més perfecta de compromís polític i ideològic s'esdevé quan un autor afirma categòricament que ell no es vol comprometre en res més que no sigui el seu jo egoista i personal; la qual cosa, per defecte, equival a convalidar l'estatu quo del moment.

En determinades circumstàncies, la no implicació es converteix en l'exponent màxim i més perfecte dels compromisos. Compromís amb el poder, amb qui té la paella pel mànec. Per tant, que els propagandistes del "no compromís" no ens vinguin amb flors i violes. Precisament el que fa humans universals Ramon Llull o Walt Whitman, Paul Nizan o Lev Tolstoi, Mercè Rodoreda o Gabriel Alomar, és aquesta simbiosi entre obra d'art i societat, entre forma i contingut. La sàvia que circula per les artèries dels grans artistes és sempre la mateixa: la imbricació, a vegades quasi absoluta, entre l'autor i els somnis i esperances del seu poble.

Parlem dels teus darrers cinc poemaris...

El cant de la Sibil·la, *Calendaris de sal*, *Les ciutats imaginades*, *Lletra de batalla* i *Temps moderns*: homenatge al cinema, són poemaris escrits sota l'efecte atordidor de constatar la implacable vigilància de la terrible Dama de Negre sobre tots nosaltres. La Senyora de les Ombres i l'Oblit, Ella, que ens espera ja, tenebrosa i sense pietat davant del portal. Avui, des de la perspectiva que proporciona haver deixat endarrere bona part de la teva vida, segurament la més il·lusionada, la més plena de projectes i esperances, l'autor pot contemplar com es congrien els núvols de la tempesta final i es va fent evident la realitat d'una ben concreta i ineludible desaparició física.

El poeta, en constatar com s'han anat esmuntant la vida, els somnis, les esperances,

com han anat desapareixent amics, els familiars més estimats, sent la sensació de trobar-se davant una inundació inabastable de la qual no podrà escapar. Una inundació que cap paraula, cap estudiada forma poètica o desfermat riu de metàfores, serà capaç d'aturar. La vida, en la recta final en què estam submergits, presenta, sovint, un aspecte amenaçador, ja que és quan, malgrat que sigui de forma subconscient, hom fa recompte del que ha viscut i nota com els moments autèntics el punyen, talment ferro roent, indicant, amb precisió matemàtica, quines són les hores en les quals hem estat autènticament feliços. I és precisament aquesta inundació que ve, furient, salvatge, el que et fa recordar els moments amables i curulls d'esperances de la teva existència. El motiu, doncs, de la majoria de poemes que comentam seria deixar constància escrita d'aquests moments i d'aquestes sensacions.

Darrerament has publicat diverses obres de teatre: *Acte únic*, *Els anys del desig més ardent* o recentment *Carrer de Blanquerna*. Quina valoració ens pots fer d'aquestes darreres obres?

La darrera obra publicada *Carrer de Blanquerna* tanca la trilogia (formada per *Acte únic*, *Els anys del desig més ardent* i *Carrer de Blanquerna*) que tracten de la història no escrita de la transició a les Illes. Una història personal i subjectiva, evidentment. Els protagonistes de *Carrer de Blanquerna*,

Nereu, Margarida, Agnès, Adrià, Llibert, Salvador, Miquel i Amat, exceptuant na Caterina, que mai no ha cregut en res que no sigui el profit personal, a través d'un dens diàleg fet sense xarxa de salvament, proven d'analitzar el resultat final de la transició tant en el camp personal com en el polític. Record que, quan vaig començar la seva redacció, el que més m'interessava no era fer una història del tipus Peter Weiss, una mena de teatre-document que servís per a bastir una història "objectiva", documental, d'aquella època. No era aquesta la meua intenció. Es tractava de provar de reflectir, sense fer cap incursió en l'herència de Weiss, la crisi personal que sacsejà molts dels militants antifeixistes de les darreries del franquisme una vegada comprovada la derrota i ensorrament, amb la pertinent criminalització dels principis que s'havien defensat fins aleshores.

Aquests darrers anys t'has dedicat igualment a la novel·la. Ens podries parlar una mica del teu sistema de treball?

Quan em pos a escriure ho faig per provar de desenvolupar al màxim la història que

cova dins el meu cervell. Normalment redact un pla de l'obra. Primer una síntesi general, amb precisions sobre els personatges i damunt l'època històrica en la qual es desenvoluparà la història. Posteriorment, ampliant aquestes primeres notes, faig una síntesi aproximada de com pens que hauria de ser cada capítol. És el material orientatiu que situo davant la màquina d'escriure i sense el qual em seria molt difícil d'orientar-me. Cal dir que, sovint, el pla tan minuciosament preparat va canviant segons la força que van cobrant les accions i la vida dels personatges. Malgrat que consider imprescindible aquesta mena de plans inicials de la novel·la, els anys de pràctica literària m'han ensenyat que aquesta mena de croquis a vegades tenen poca efectivitat. Quantes vegades la imaginació d'un autor no va per endavant de qualsevol pla establert d'antuvi?

El cert és que no sé començar a escriure una novel·la històrica sense aquest treball previ de documentació, de planificació dels capítols i de sinopsi de l'obra i dels personatges. Segurament, com m'ha passat en

nombroses ocasions, al final de tanta feina solament empraré una part d'aquest material, però el meu sistema d'escriure m'ha anat acostumant a fer-ho sobre la base d'aquests fonaments.

Els anys de preparació que comporta cada obra (i algunes, sense exageració, són el producte de l'experiència vital i humana d'una vida), fa que no hi posi uns límits gaire concrets quant al nombre de pàgines que ha de tenir cada novel·la. Normalment escric unes quatre-centes o cinc-centes pàgines que sempre són sotmeses a nombroses retallades i revisions fins que estic satisfet del treball realitzat. Els problemes sorgeixen quan has de portar una novel·la de quatre-centes pàgines a l'editorial. Aleshores, si no ets un escriptor de best-sellers o amb prou endoll institucional perquè algú del poder doni suport a una edició d'aquesta grandària, l'editor posa cara de prunes agres i et demana si els vols arruinar amb tant de material escrit.

Josep Pizà

per a l'Associació de la Premsa Forana

Demografia i societat

NAIXEMENTS

*Dia 23 de febrer va néixer a Sa Coma na Maria del Mar Vadell Bou, filla de n'Alexandre i na Rala. Enhorabona.

* El 25 de febrer, a Sa Coma, va néixer en Sergi Jaume Estelrich, fill de na Catalina i n'Aina. La nostra enhorabona.

* El mateix dia va néixer a Sant Llorenç en Miquel de Matos Rosselló, fill d'en Joan i na Catalina. Salut.

* Dia 4 de març va veure la llum a Sant Llorenç n'Antoni Pedraza Galmés, fill de n'Antoni i na Maria Isabel. Salut.

* Dia 4 de març va néixer a Sant Llorenç en Sergi Muñoz Pasqual, fill d'en David i na Francesca, a qui veim a la fotografia amb el seu germà Iván. Enhorabona.

DEFUNCIONS

* Dia 25 de febrer va morir a Cala Millor en Friedrich Dallwig, alemany, a l'edat de 71 anys. Descansi en pau.

* Dia 6 de març, a Cala Millor, va acabar la seva vida na Maria Pons Massanet, de 83 anys. Al cel sia.

Dia 6 de març va entregar l'ànima a Déu en Bartomeu Llinàs Mascaró, el llorençí de 65 anys de la fotografia del costat. Que el puguem recordar molts d'anys.

* Dia 6 de març va morir a Cala Millor en Bruno Tigges, de 86 anys. Descansi en pau.

* El dia 17 de març va acabar la seva vida en Bartomeu Salas Riera, un llorençí de 78 anys conegut amb el malnom d'en *Tomeu Brunet*. Que puguem pregar molts d'anys per ell i que descansi en pau.

* El dia 19 de març va entregar l'ànima a Déu na Catalina Pomar Jaume, de *Son Crespi*. Era llorencina i tenia 83 anys d'edat. Que la vegem en el cel.

NOCES

* Dia 4 de març es casaren en Marcelo Ezequiel Fernández, argentí i na Sabrina Guelzon, alemanya. Enhorabona.

Bel Nicolau i Aina Simonet

Petita aventura amb una aerolínia de baix cost

Pere Santandreu

A l'amiga
Dolores Rice,
notària de la
ciutat de Londres

Fa poc he estat un cap de setmana llarg a Londres, a veure coses i a posar-me una mica al dia. L'avantatge de viure en aquesta terra tan turística és que disposes de vols directes i diaris a moltes ciutats angleses i alemanyes. Com sabeu, des de fa pocs anys, han aparegut les *low cost* airlines o companyies aèries de baix cost. Aquestes companyies han revolucionat el mercat aeri de dalt a baix, han introduït unes maneres de fer feina que han dinamitzat tots els esquemes, i que fins i tot han posat en perill les companyies conegudes com a *de bandera*.

Ara bé, com tot, aquestes companyies tenen bo i dolent. De bo, per exemple, és que han introduït la llengua catalana en totes les seves pàgines web, quan les companyies convencionals ni en volien sentir a parlar. En canvi, per a les *low cost*, cap problema. Cap mania. Perquè les que hi veïen reticències, només ho feien per manies!!!

Fins ara, a mi amb les *low cost* m'havia anat prou bé. No havia patit cap retard, cap pèrdua de maleta, cap anul·lació de vol... Res. Fins ara. Ara ja sí que he viscut la meua petita (petita, però vaig riure molt i per això us la cont!) experiència amb una aerolínia de baix cost. Primer de tot, el preu: el vol em va costar 35 euros tot plegat (anada, tornada, taxes...). Fa la sensació que l'avió no s'havia d'alçar, o sí? Per tant, tampoc no podia demanar gaire, o sí?

A l'aeroport de Palma, la porta assignada per al vol era a la quinta punyeta. Crec que vaig caminar ben bé vint minuts per arribar-hi. Allà no hi havia cap altre vol ni cap altra companyia. Era una part de l'aeroport que estava en obres, havien esbucacat algunes parets i havien tancat el buit deixat per la paret esbucada amb plàstics i posts, per la qual cosa feia un fred que pelava.

El vol havia de sortir a les cinc del capvespre. Però no compareixia ningú de la companyia i les hores passaven. Quan

feia més d'una hora que el vol hauria d'haver sortit, va comparèixer qualcú (que semblava més un mecànic que cap altra cosa) i va dir cridant en castellà (només en castellà, per la perplexitat dels viatgers anglesos, que no coneixien ni un borrall de la llengua hispànica!) que hi havia un retard. Al cap d'una altra hora, ja va aparèixer als monitors que el vol tenia retard (com si quedàs qualcú que no ho sabés, després de dues hores!).

Ja a les vuit del vespre, quan tothom estava pelat de fred, veig gent que comença a caminar ràpidament cap a no sé on. Ho deman a una senyora que panteixava i em diu que hem de canviar de porta, deu portes més enrere. M'afegesc al grup que s'hi dirigeix apressadament.

Al cap d'una estona de ser-hi, apareixen amb un cotxet elèctric un jovenet magre, amb camisa i una bufanda (sense americana, i crec que també pelat de fred), i una al·lota, vestida de vermell, que fa un pam menys que qualsevol dels passatgers. Pens que és la fi de l'aviació, un sector que fa anys havia estat el model de l'elegància i de l'estilització (recordau les hostesses tan atractives, ben pentinades, i els pilots, engominats, altius, amb les ulleres de sol sempre posades! Tot això s'ha acabat!). L'al·lota és una *chaqueta roja*, una de les empleades encarregades d'apagar els incendis (és a dir, de tranquil·litzar els passatgers desem-

parats!). A la nova porta d'embarcament ella va donant un paperet (*voucher* en diuen en anglès) que diu que podem fer una consumició per un import màxim de 5 euros a un bar de l'aeroport. Resulta, però, que a la zona remota on estam no hi ha cap bar obert. Estam a quilòmetres de qualsevol zona habitada, per la qual cosa ningú no pot fer servir el *voucher* (que no és més que una fotocòpia retallada).

Quan la *chaqueta roja* ha acabat de reparar paperets que no serveixen per res, agafa el cotxet elèctric i se'n torna. Al cap d'una llarga estona, torna a comparèixer amb el cotxet. Prova de comunicar-nos qualche cosa a través d'un *talky* suposadament connectat amb la megafonia, però allò no funciona. Ho torna a provar: tampoc no funciona. Al final, la petita *chaqueta roja* opta per cridar, i amb tota la seva força anuncia un nou canvi de porta. Només la senten els passatgers que hi ha a prop, que es posen a caminar ràpidament. La resta de passatgers no sabem què passa, però intuïm que hem de seguir el ramat i anam a parar pràcticament a la mateixa porta on érem primer. Tres portes diferents, sense que pràcticament s'hagi indicat ni als monitors ni per megafonia. Aleshores la *chaqueta roja* s'adona que hi ha una senyora major en cadira de rodes, acompanyada de la filla i de la néta, i jo mateix sent que comunica al jovenet magre que la senyora no pot fer tanta via com la resta de passatgers per anar a la nova porta. Tots dos intentaran l'operació de fer pujar la senyora de la cadira de rodes al cotxet elèctric. Serà infructuós! Després de provar-ho unes quantes vegades hauran de demanar a la senyora si es pot aixecar. De la manera que pot aquella doneta pujarà al cotxet, plegaran la cadira i la hi carregaran, s'hi asseguran també la filla i la néta, i tots cinc i cadira partiran amb el cotxet cap a la nova porta. A mig camí el cotxet es cala. Veig que la *chaqueta roja* comença a perdre els papers. Tornen a provar de posar-lo en marxa. Unes quantes vegades més. Tot plegat em fa perdre la confiança en el sector aeri! Al final, lleven la clau del contacte, la tornen a posar i, màgia!, el cotxet parteix. L'al·lota va dient a tothom qui troba que han d'anar a una altra porta, fins i tot informa a uns passatgers que no van a Londres sinó que acaben d'a-

terror que han d'anar a la porta x. Ells se la miren sense entendre res! I en aquelles hores, qui entén res?

Al final, a les deu del vespre, embarcam. Comoditats? Cap ni una. Resulta que tampoc no hi ha *finger*, sinó que amb aquella fosca, amb aquell fred (fa una mica de brusca) i amb aquell cansament hem de pujar a un d'aquells autobusos que en l'argot aeroportuari en diuen jardineres, sense que s'hi vegi cap conductor per enlloc. Quan el bus és pràcticament ple, entra un senyor, i mig en broma crida: *is it the bus to Malaga?*

(que és l'autobús que va a Màlaga?), i tothom riu que s'esclata. Una altra senyora, també mig rient, diu que en aquella hora vol partir sigui com sigui, i que li és igual si vola amb *Air Bananas* o amb la companyia que sigui. Jo ric ben a voler!

La meua petita aventura amb una aerolínia de baix cost pràcticament s'acaba aquí. Ja som dins l'avió, després de cinc hores de retard i absolutament abandonats. Tothom seu, s'embotona el cinturó, plega la taula, etc... Però, ai, el capità ens informa que haurem d'esperar que la torre de control

reassigni la sortida del vol i que haurem d'estar una hora més aturats, dins l'avió, sense moure'ns. Se sent un gruny general, que denota impotència i esgotament. Tot i això, els passatgers aguanten estoicament, sense queixar-se, i esperen amb filosofia.

Al final, partirem, i arribarem a Londres. Durant les hores d'espera he pogut llegir molt i molt, i m'ho he passat bé observant el comportament de tots plegats. Per ventura, aquesta companyia encara em voldrà cobrar un suplement per haver-m'ho passat bé!

Dades de la Xarxa municipal de biblioteques de Sant Llorenç 2008

La biblioteca pública s'ha convertit en un servei públic que garanteix a tots els ciutadans la igualtat d'oportunitats en l'accés i en l'ús de les fonts del coneixement i de la cultura, facilitant l'exercici de drets fonamentals per a les persones i per la convivència democràtica.

Actualment el servei municipal de biblioteques, format per les tres biblioteques del municipi, és un servei que està ben integrat dins la vida social del poble, ja que hi ha molts de ciutadans, infants, joves i adults que en fan ús, i en treuen un bon profit, ja sigui com a usuaris directes dels serveis que s'ofereixen o bé com assistents a les diverses activitats i actes que s'hi organitzen.

Per això, aquí teniu les dades resumides del ús que s'ha fet del servei municipal durant l'any 2008.

Els usuaris han estat 20.217, dels quals 11.068 fins a 13 anys, 1.855 de 14 a 17 anys, i 7.294 de més de 18 anys.

Les consultes han estat 44.905 entre llibres, DVD's, CD's, CD-rom's, revistes i internet.

Les consultes a internet 4.180, han sofert un increment considerable, degut a què s'han instal·lat ordinadors nous, i actualment disposam de 3 punts de consulta a Sant Llorenç, 1 a Son Carrió i 2 a sa Coma (només n'hi havia 1), és a dir les noves tecnologies cada dia estan més presents dins les nostres biblioteques.

Un dels altres paràmetres més significatius són els préstecs, documents que han sortit de la biblioteca, a persones, a entitats o a altres biblioteques de la xarxa:

a) préstecs personals: 15.770

b) préstecs interbibliotecari: 336 (fets: 204; rebuts: 132), és a dir, en total, hem deixat als usuaris 16.106 documents, dels qual ens n'han deixat 132 i n'hem deixat 204 a altres biblioteques.

Quant a la dinamització de les biblioteques, al llarg de l'any es fan activitats per incentivar i motivar, sobretot els nins, a la lectura, mitjançant contacontes i tallers relacionats amb el món de la lectura. També es fan visites escolars per ensenyar als nins la dinàmica, la organització i el funcionament. Aquest any 2008 s'han fet un total de 76 activitats, unes subvencionades pel Consell i altres per l'Ajuntament, a les quals hi han assistit un total de 3.535 persones,

entre infants i adults. La biblioteca de Sant Llorenç també s'ha utilitzat per fer algunes activitats no relacionades ni organitzades directament per ella. Així i tot, aquest any se n'han fetes 32, entre conferències, presentacions de llibres, tallers, curssets, etc., assistint-hi un total de 1.282 persones.

Des de la nostra funció de bibliotecàries volem i desitjam que de cada dia el servei tingui més acceptació i que la gent que a hores d'ara encara no en fa ús, s'animi a utilitzar-lo.

Mariabel Pont Riera
Primavera 2009

La manipulació de l'Església Catòlica

Ignasi Umbert

Que l'Església ha estat manipulant els seus seguidors o feligresos durant els darrers quasi dos mil anys és una cosa que no cal discutir; ja es dona per sabut i acceptat. La gent en qualque cosa ha de creure i això Roma ho ha tingut sempre molt clar, perquè sinó el ramat es desbarata i va a pasturar a casa d'altre.

Fa algunes setmanes, els mitjans de comunicació es feren ressò de la campanya que preparava (ara ja l'han posada en marxa) l'Església Catòlica en contra de l'ampliació de la possibilitat de poder avortar aquelles dones que així ho desitgessin o ho necessessin.

L'Església Catòlica, des de temps immemorials, s'ha oposat a qualsevol avanç científic que es produís; basta veure com acabaren alguns científics com Giordano Bruno o Miguel Servet per mantenir teories contràries a les seves. I és que la cosa està clara: no es coneix cap científic que hagi fet cremar cap religió, però sí religiosos que han fet cremar científics.

Veiem que la ciència avança de tal forma que del suc del cordó umbilical, que abans es tirava als fems, avui es pot salvar una vida humana, però aquest senyors, amos de tota la veritat humana, s'oposen a què es pugui fer qualsevol intervenció d'aquest tipus per a salvar aquesta vida; per a ells, si aquell infant va néixer amb aquesta malaltia és perquè aquesta és la voluntat de Déu. Si un matrimoni no pot tenir fills i ho pot aconseguir per mitjans artificials, o sigui, per fecundació *in vitro*, això és anar contra la llei de Déu, segons ells. Si una dona té perill de mort si manté el fetus dins el ventre per una malformació d'aquest o una malaltia, abans d'avortar s'ha de deixar morir la dona -no sé que dirien si aquesta dona fos una germana seva o la seva pròpia mare-; i així podríem seguir fins a l'infinit, ja que la seva intolerància cap als avanços

científics no tenen cap d'allà.

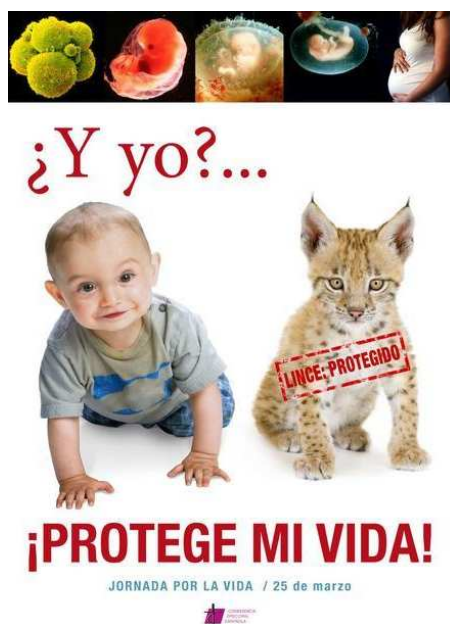
Fa poques setmanes, el govern de la nació, complint el seu programa, el qual va ésser votat per un bon grapat d'espanyols, va decidir aprovar l'ampliació de la possibilitat d'avortar fins a les catorze setmanes. Però vet aquí que l'Església Catòlica, una vegada més, s'oposà frontalment a aquesta decisió -per a ella, el govern de la nació ha d'estar a les seves ordres-. No respecten els qui pensen el contrari, sinó, anatema i a cremar s'ha dit.

Si un veu i es fixa una mica en el cartell editat per la Conferència Episcopal Espanyola, amb el Sr. Rouco i el seu criat, Sr. Camino, i tota la cort de bisbes que l'envolta, es pot adonar clarament com en el dibuix del cartell hi ha un nin d'uns dos anys i un linx, que per cert sols no és ibèric sinó que el dugueren de per Sibèria per a fer-li la foto. El cartell, amb la llegenda "Protege mi vida", també és una clara mostra d'aquesta manipulació; què és que ara els espanyols ens dediquem a matar nins petits? O sigui, que mirat així, volen que doni la impressió que avortar és igual que matar un infant de dos anys o un canet; i que sapiguem, l'avortament no és matar nins de dos anys, ni molt manco, l'avortament és que la dona que cregui que el seu infant no podrà tenir una vida com pertoca, ja sigui per malaltia o per no poder-los man-

tenir, decideix voluntàriament no seguir amb el procés d'engendrar un nou ésser humà. I si l'avortament es produeix en altres casos no prevists per la llei, ja se'n cuidarà aquesta d'actuar i, en darrer cas, la justícia divina, ells que tant la prediquen, ja els ho tindrà en compte. Per altra banda, no cal oblidar les matances promogudes, emparades o beneïdes per l'Església Catòlica durant aquests darrers dos mil anys; però que no vulguin fer-nos creure que ara s'han convertit en paladí de la defensa de la vida, quan tots sabem que si tornaven recuperar el poder que tenien no dubtarien ni una mica en tornar a posar-se a cremar tots aquells que no fossin del seus. Per favor, que deixin les coses del Cèsar al Cèsar i les de Déu, a Déu (Mateu, c 22, v 15-21).

Per altra banda, la legislació espanyola castiga aquelles empreses que fan propaganda enganyosa o manipulada. En aquest cas, és ben clara: primer, va contra la llei aprovada per un govern democràticament elegit, cosa que no pot dir cap dels qui representen l'Església Catòlica Apostòlica Romana; i segon, incompleixen una llei que és ben clara, no es pot fer publicitat enganyosa i aquests senyors no saben fer altra cosa, perquè ni tan sols quan els demanes un mica de consol te'l saben donar i només saben parlar de pecat, pecat i pecat. Per a ells, tot allò que no va amb les seves és pecat, però si els dius que els deixaràs una bona herència, tot quedarà perdonat.

La darrera mostra són les declaracions del papa Benet XVI, en les quals s'oposa a la utilització del preservatiu i els fa dirigides a un continent, Àfrica, que té més de 21.000.000 afectats de sida. És aquesta la seva infabilitat? Condemnar a una mort segura tots aquests milions d'éssers humans, i tots els que vendran, per a defensar una filosofia que no està a cap versicle de la Bíblia, ni tan sols als escrits dels primers pares de l'Església. Tota aquesta teoria és només un invent seu, com una de les mil formes de tenir atemorida la feligresia amb la por d'un infern que mai han pogut demostrar la seva existència, perquè l'infern no és a l'altre món, sinó que és aquí, a la terra; basta girar els ulls al nostre voltant per a adonar-nos-en: guerres, terratrèmols, epidèmies, volcans, etc, etc. El més hipò-

crita d'aquesta gent és que no dubta gens ni mica en aconsellar a les monges que siguin violades a l'Àfrica que prenguin la pastilla del dia després, o a obligar les feligreses a avortar si el qui els ha embarassat és un dels seus.

Però vegeu algunes perles d'aquests ensotanats que formen la Conferència Episcopal Espanyola, apèndix del Vaticà: "L'Església vol donar veu als qui no en tenen", referint-se als qui encara han de néixer (avortament). Cal tenir en compte que ells consideren, o almenys ho diuen, que la fecundació té lloc des del moment de l'acte sexual. La condemna també val si un es masturba, cosa que fan milions i milions de catòlics, també els capellans, per molt que ho neguen, la naturalesa no s'atura tan fàcilment, però probablement si són els capellans els qui es masturben no és pecat. L'obispat espanyol critica qualsevol tècnica curativa, i especialment les descobertes en aquests darrers anys; per a aquesta gent, val més que es mori un infant a què li apliquin les noves tècniques. Això és la vida que diuen defensar? Què la fecundació in vitro és una tècnica que debilita el respecte a la persona humana? Jo sempre havia pensat que era tot el contrari, perquè la fecundació in vitro permet que aquells matrimonis que no poden tenir fills

de la manera habitual puguin gaudir d'infants d'aquesta altra manera. El que passa és que si acceptessin aquestes noves formes de poder dur un embaràs endavant, tot el castell que han construït durant milers d'any cauria com un castell de cartes. L'adopció per part dels gais: que té que veure amb la criança si són dos homes o dues dones, si aquests ho fan bé i correctament, d'acord amb totes les lleis emanades dels legítims estats. Què és que totes les parelles home-dona crien bé els seus infants? En una paraula, més els valdria que fessin els sermons des de les trones, si és que hi hagués qualcú que els escoltés.

L'Església Catòlica té dret a opinar, com tots els altres col·lectius d'aquest país nostre, però no té dret ni a manipular els seus

feligresos ni a utilitzar els llocs públics per a imposar la seva filosofia absurda i contra natura -per a això té les seves esglésies i les seves grans catedrals i els seus mitjans de comunicació-, ni té dret a oposar-se d'aquesta manera a cap de les lleis que qualsevol govern elegit democràticament aprovi, ni té dret a demonitzar tot aquell que no combregui amb la seva filosofia. Us en recordeu: "ens hem de conformar, Déu ho ha volgut així", si el finat era un pobre; si era un ric, vengua funerals, a veure si a base de resos l'empenyem cap al seu cel imaginari.

No tinc cap dubte que la religió cristiana no durarà ni tan sols els anys que va durar la religió egípcia, que després de quatre mil anys també va desaparèixer i ja mai més se'n va saber res més d'ella. La religió cristiana, si va així, pot ésser que molts dels que avui habitem el planeta terra veurem que, com aquella, també desapareixerà o es veurà obligada a refundar-se perquè de cada vegada més, totes les manipulacions i mentides, que durant dos mil anys ens han omplert el cervell, ens han destrossat l'esperit i han fet derramar milions de litres de sang, es van descobrint i ja no els podrà seguir mantenint, i ja no parlo de si qualche dia surten a llum el que amaguen els arxius secrets del Vaticà quines sorpreses ens podríem trobar. Veritat?

Programa de Setmana Santa i Pasqua 2009

Parròquia

Organitza

Comissió de Confraries i Parròquia.

Col·labora

Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar.

Dimecres, dia 1 d'abril

-Celebració Comunitària de la Penitència, a l'església. A les 20-30 hores.

Diumenge del Ram, 5 d'abril

-Benedicció dels Rams i Eucaristia Solemne: a les 10-00 a Sa Plaça de l'Església.

-Concert de la Banda de Música; a la plaça de l'Església, en acabar la missa del Ram.

-Celebració dels 12 sermons i eucaristia, amb participació de les confraries: a les 20-00 hores.

Dimecres Sant, 8 d'abril

-Missa Crismal: a la Seu de Palma a les 19-30 hores.

(Aquest dia se suprimeix la missa a la parròquia)

Dijous Sant, 9 d'abril

-Celebració del Sant Sopar: A les 19-30 hores a l'església.

-Processó: a les 22-00: carrers Església, Abeurador, Pou, Ajuntament, Major. (Varia degut a les obres)

-Pregària davant la Casa Santa, acabada la processó.

Divendres Sant, 10 d'abril

-Casa Santa: Oberta per pregar des de les 9-00 del matí.

-Celebració de la Passió del Senyor: a les 18-30 a l'església.

-Davallament a l'església i Processó: a les 21-30 pels carrers Verge Trobada, Escoles, de la Creu, Rector Pascual.

Dissabte Sant, 11 d'abril

-Vetlla Pasqual: a les 22-00 a l'església.

Diumenge de Pasqua, 12 d'abril

-Celebració de l'Encontre i Missa Solemne de Pasqua: a les 9-00 a la plaça de l'Església.

Diumenge de l'Àngel, 19 d'abril

-Pancaritat a Son Vives: partida a les 16-00 des de l'església. Missa a les 17-00 i berena popular.

-(Aquest dia se suprimeix la missa del vespre de la parròquia).

Diumenge 3er de Pasqua, 26 d'abril

-Eucaristia amb participació de les confraries: a les 12-30.

-Dinar de Germanor: obert a tothom i organitzat per la comissió de Confraries. Al restaurant Son Barbot a les 13-30. Venda de tiquets fins dimecres dia 22 d'abril a la Tercera Etat, a la parròquia, a Construccions Santandreu-Sureda, i a la farmàcia. A 21,00 euros els adults i a 12,00 euros els infants fins a 12 anys.

**EL CARDASSAR,
EL REIDE LA IRREGULARITAT**

Llosetí 5-1 Cardassar
Cardassar 2-0 Platges de Calvià
Independent 2-1 Cardassar
Cardassar 5-1 Gènova

Aquests han estat els resultats del mes de març del C.D. Cardassar (quan normalitzarem el nom a C.E. Cardassar?). Com podem observar, continua amb la irregularitat que ja assenyalava el mes passat: en alguns partits treu el millor que té (sobretot a casa darrerament ens estam fent forts) i en altres el pitjor (el 5-1 contra el Llosetí fa mal, per molt líder que sigui). La bona notícia és que la combinació d'altres resultats ens ha permès sortir de les tres darreres places (la zona de descens oficial), però cal tenir en compte que així com van les coses als equips de la terra a Segona Divisió B, segurament en baixaran més de tres i per això convé lluitar per allunyar-se al màxim possible de la zona de baix. Per això només hi ha una fórmula: guanyar encara que sigui una vegada tres partits seguits i així acomodar-nos a la part mitjana de la taula. Després, el fet de mantenir-se serà més fàcil, amb la moral agafada. Els propers quatre partits (contra els assequibles Pla de na Tesa i La Unió, però també contra els gallets Sóller i Peña Arrabal) poden ser decisius. Sort!

ELS MALALTS, VENTEN POPA

Pel que fa als malalts, abans d'entrar en matèria voldria agrair públicament la labor dels meus informadors, sense els quals seria impossible fer cap crònica. Crec que encara no hi havia pensat i fa llarg que com a mínim no els anomeni. Ells són en Joan Gomila, àlies "Juanillo"; en Joan Baptista Melis Pont, àlies "Juandel"; i en Jordi Maria "Minero". Els dos primers ara no em poden ajudar gaire perquè no participen tan acti-

En Munar corrent pel cim de la muntanya del Tomir

vament en el grup, però en el passat m'han informat més d'una vegada. Actualment el meu informador més actiu és en "Minero", que no se'n perd ni una.

Dit això, aquest mes cal destacar les sortides dels nostres corredors al Tomir i a la cursa dels 10 km Ciutat de Palma (en representació reduïda); i a la Mitja Marató de Palma (aquí ja hi va anar tot l'estol sencer). Aquests són els resultats:

10 KM CIUTAT DE PALMA

51. Tomeu Vaquer Riera	38: 59
87. Jaume Monroig "Rotlo"	40:57
142. Jordi Maria Miquel "Minero"	43:22
172. Jose Miguel Soler "Zinho"	44:56

47. Esteve Sancho	2:32:07
48. Miquel Marc Munar	2:32:07
65. Jordi Maria Miquel "Minero"	2:39:24

XXVII MITJA MARATÓ PALMA (21 km)

86. Tomeu Vaquer Riera	1:25:48
112. Miquel Marc Munar	1:27:56
181. Esteve Sancho	1:31:35
184. Roberto García	1:31:37
214. Jaume Monroig "Rotlo"	1:33:15
266. Jordi Maria Miquel "Minero"	1:35:59
270. Pedro Pocoví Frau	1:36:06
288. Jose Miguel Soler "Zinho"	1:36:50
442. Mateu Oliver Gomila	1:42:10
517. Juan Pascual "Cus"	1:45:03
518. Juan Antonio Sánchez	1:45:04

TOMIR**Pau Quina****FONTANERIA****JOAN MIQUEL**

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

Mort de dama

El dia 22 de març una cinquantena de persones anaren a Palma per veure la representació de *Mort de dama*, la novel·la de Llorenç Villalonga que ha adaptat per al teatre el llorençí Rafel Duran.

L'anada estava organitzada conjuntament per l'Ajuntament i l'Obra Cultural Balear. Esperam poder-ne oferir un ampli reportatge a la revista del mes d'abril.

Camí de sa Fontpella

El projecte de pavimentació del camí de sa Fontpella ha estat la primera de les obres del municipi que es finançaran amb el Fons d'Inversió Local per l'estímul de l'economia i l'ocupació del Govern Espanyol.

El projecte, amb un pressupost de 26.042'06 ha estat executat per l'empresa COEXA S.A i el termini de realització ha estat d'un mes. Aquesta obra és una de les deu que l'Ajuntament de Sant Llorenç executarà dins el Fons Estatal, que té una dotació global de 1.432.628'80 •.

Festes

Dia 20 de març l'Obra Cultural Balear va organitzar una conferència sobre les festes populars i religioses que hi ha de cap a cap d'any, a la qual hi assistí una trentena de persones.

Tomàs Martínez, conferenciant i president de la delegació local de l'OCB, va parlar de calendaris, de sants, de costums ancestrals, de tradicions... en una xerrada que sembla que va agradar, pels comentaris que anava fent el públic durant i després de la xerrada.

Per al mesos vinents s'està preparant una tertúlia literària sobre Blai Bonet, amb projecció d'un vídeo, una visita a l'observatori de Costitx per celebrar l'any Darwin i la presentació de l'estudi sociolingüístic de tot el municipi de Sant Llorenç.

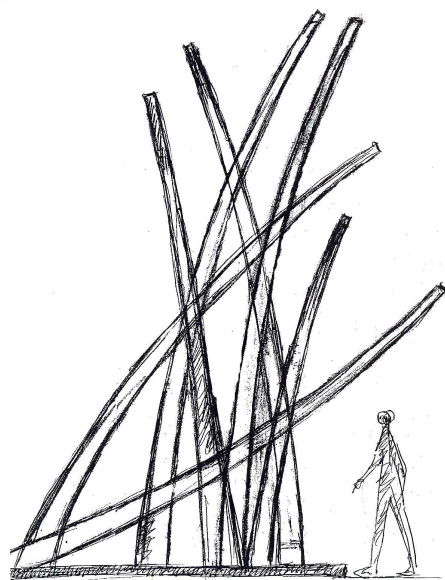
Estació

Dia primer d'abril el conseller de Mobilitat i Transport Gabriel Vicenç va visitar les obres de rehabilitació de l'estació de Sant Llorenç, que avancen a bon ritme i s'espera que es puguin inaugurar abans de les festes de Sant Llorenç.

Ja està fet el buc del restaurant (a la fotografia), s'han posat les teules (fabricades expressament i un poc més vermelloses que les anteriors) i s'ha picat el revestiment de les parets exteriors, deixant la pedra vista. El resultat és molt positiu i queda preciós.

Memòria històrica

Joan Lacomba és l'autor de l'escultura en record de les víctimes de la Guerra Civil, que es posarà davant l'estació, on hi havia l'hortet ecològic, i per la qual no ha volgut cobrar res.

Constarà de set columnes corbades de formigó quasi blanc, d'entre 4 i 6 metres de llargària, que aniran sobre una altra planxa de formigó fosc de 2 x 3'5 m, formant una composició de corbes i contracorbes que representen la diversitat dels represaliats. L'obra es completarà amb un poema i una inscripció relativa a les víctimes.

La Conselleria de Mobilitat pagarà els materials, de manera que l'obra no costarà res a l'Ajuntament. S'espera poder inaugurar-la per les festes de Sant Llorenç d'enguany, donant així compliment a l'acord que la Corporació va prendre per unanimitat fa més de dos anys.

**L'edició d'aquesta revista
ha comptat amb
l'ajut econòmic de
l'Ajuntament de
Sant Llorenç des Cardassar**

AJUNTAMENT
DE
SANT LLORENÇ
DES CARDASSAR

El desafiament de l'univers (I)

Josep Cortès

Com que el 2009 ha estat declarat per l'ONU "Any internacional de l'Astronomia", per commemorar el 400 aniversari de la utilització per part de Galileo del telescopi com instrument astronòmic, he pensat que podria ésser interessant parlar-ne un poc a la revista, amb uns breus articles mensuals que resumiré del llibre "*El desafío del universo*", de Telmo Fernández i Benjamín Montesinos, publicat a la col·lecció Gran Austral de l'editorial Espasa Calpe. No sé si me'n sortiré però almanco ho vull provar.

Prehistòria

Un dels primers indrets que s'especula si podria ésser un observatori astronòmic és el monument megalític de Wiltshire (Anglaterra) anomenat Stonehenge, construït als voltants del 3020-2910 a.C. L'astrònom nordamericà Gerald Hawkins va publicar un llibre el 1966 -*Stonehenge decoded*- en el qual afirmava que havia localitzat 165 punts a les alineacions de pedres i forats que coincidien amb posicions particulars del sol i de la lluna, i també que l'eix principal del cercle està alineat amb la sortida del sol el dia del solstici d'hivern.

De totes maneres, hi ha altres científics, com Clive Ruggles, que dubten de la veracitat d'aquestes afirmacions, ja que es desconeix la concepció del Cosmos que tenien els constructors d'aquest i altres monuments, i si comprenien o no la relació del moviments del Sol, la Terra i la Lluna.

Babilònia

Els astrònoms de l'antiga regió de Mesopotàmia -avui Irak-, que solien ésser sacerdots, varen ésser els primers que localitzaren les constel·lacions i en varen docu-

mentar 66 a les postetes d'argila que solien emprar per escriure, entre el 600 i el 500 a.C. Així, descobriren el Zodíac -tot i que creien que comptava amb 18 constel·lacions-, Andròmeda, Hydra i els cinc planetes que es poden observar a simple vista: Mercuri, Venus, Mart, Júpiter i Saturn, a qui, juntament amb el sol i la lluna, consideraven déus.

Com que eren un poble agrícola i necessitaven saber quan era l'època millor per sembrar i recollir, elaboraren el primer calendari, basat en el temps que necessitava la lluna per recórrer totes les seves fases, alternant mesos de 29 i 30 dies i afegint un mes irregular quan feia falta. Descobriren que 235 mesos llunars tenien els mateixos dies que 19 anys solars, per això establiren el calendari d'acord a uns cicles regulars de 19 anys, set dels quals tenien 13 mesos en lloc de 12. Implantaren el principi de cada estació canant l'ombra que projectava el migdia un pilar vertical anomenat *gnomon*.

La cosmologia mesopotàmica considerava que la Terra i el cel estaven connectats i que el moviment de les estrelles era un reflex fidel dels esdeveniments terrestres, per això els astrònoms estaven molt ben considerats, en creure que observant les estrelles podien preveure el futur. Vivien en unes torres altes i privades anomenades *zigurats* i arribaren a elaborar un planisferi celeste, en el segle VII a.C.

Concebien l'univers com una terra circular en forma de disc que surava damunt l'aigua, la qual estava protegida per un cel de bronze del qual hi penjaven els estels.

Egipte

Coincidint en l'època de Mesopotàmia, va sorgir la primera civilització egípcia, al llarg del riu Nil, que desenvolupà un tipus

d'escriptura jeroglífica sobre paper.

A diferència dels anteriors, basaren el seu calendari en el sol, per resultar més pràctic i eficaç i fa ja 4.500 anys que n'elaboraren un de 365 dies, dividit en 12 mesos de 30 dies cada un, més cinc dies addicionals que afegien a finals d'any.

Com que a Egipte pràcticament no hi plou, l'agricultura només era possible gràcies a les inundacions regulars que patia el Nil, i els astrònoms observaren que sempre coincidien amb els dies en què l'estrella més brillant del cel -Siri-, que ells anomenaven *Sothis*, efectuava la seva primera aparició per l'est just abans de la sortida del sol. Amb observacions molt precises comprovaren que això succeïa cada 365 dies i 6 hores i intentaren canviar el calendari, però els sacerdots -que en aquella civilització no coincidien amb els astrònoms- no els ho permeteren. Així i tot establiren que l'any començaria pel solstici d'estiu.

Els egipcis llistaren 36 grups d'estels, anomenats *degans*, que marcaven el començament de les setmanes de 10 dies. Tenien tres estacions, basades en les èpoques d'inundació, sembra i collita.

Una altra de les seves contribucions fou la divisió del dia en 24 hores, tot i que no totes tenien la mateixa duració, depenent de l'estació: a l'estiu, les hores diürnes eren més llargues que les nocturnes, al contrari que a l'hivern. Aquesta situació va durar fins al segle XII a.C., en què s'establí que totes serien iguals.

Una prova dels seus coneixements as-

tronòmics la tenim en l'orientació dels temples. El d'Abu Simbel, dedicat a Ramsés II, està orientat de tal manera que quan surt el sol en el solstici d'hivern, els raigs travessen tot el temple -l'atri, el pati i el sancta sanctorum- i il·luminen les figures d'Amon Ra, Ramsés i Ra-Horakhty, deixant Ptah, el déu de les tenebres, a l'obscuritat. I tot això a un temple que estava excavat dins la pedra, abans d'esser traslladat dalt d'un turó quan es va construir la presa d'Asuan.

Per als egipcis el déu suprem era el sol, a qui anomenaven *Ra*, i la mort i el renaixement del sol constituïa l'argument central dels seus mites, juntament amb l'aigua, d'on havia sorgit la vida. Per a ells l'univers era com una capsula rectangular orientada de nord a sud, com el seu territori i el Nil. A la part inferior d'aquesta capsula hi havia un disc -*Geb*- rodejat de muntanyes que suraven sobre les aigües -*Nun*-, amb una cúpula plana o abovedada de la deessa *Nut*, de la qual penjaven els estels i els planetes. Sobre el cel discorria el *Nil celeste*, que avui co-neixem com la Via Làctea.

Xina

Els registres astronòmics més antics de la civilització xinesa són del temps del regnat de l'emperador Wuding (1339-1281 a.C.), i fins al segle XVIII de la nostra època es va mantenir gairebé totalment independent del que es duia a terme a occident.

Per descriure la posició d'un estel dividiren l'esfera en 28 parts, com si fossin els grells d'una taronja, i cada una -*Xiu*- posseïa el nom d'una de les constel·lacions que contenia. Se sap que entre el 370 i el 270 a.C. elaboraren un mapa del firmament amb 1.464 estels.

Respecte al calendari, descobriren un cicle de 60 anys constituït per 21.915 dies, de manera que cada un en tenia 365'25. El mes començava amb la lluna nova i l'any astronòmic ho feia el mes que contenia el solstici d'hivern. Així i tot, a partir del 104 a.C., l'any civil comença dos mesos més tard, pel febrer i per quadrar-lo amb l'any astronòmic s'intercalaven mesos, de manera semblant al que feien els babilonis.

La cosmologia xinesa es referia més aviat a aspectes mítics i filosòfics de l'univers que no científics. En una de les seves concepcions el cel i la Terra eren part de dues esferes, essent la Terra la més interior; aquesta tenia un radi de 100.000 km i la del cel uns 150.000. Una altra teoria més moderna -del 100 a.C., establia que el cel tenia forma d'ou i la Terra, que n'era el vermell, surava fins a la meitat dins aigua; de fet, els mapes xinesos estaven dibuixats com si la Terra fos plana.

Amèrica

En les cultures precolombines del sud de Mèxic i Centreamèrica l'astronomia era molt important i se'n troben vestigis entre les civilitzacions maia i azteca des del primer mil·lenni a.C.

Per mesurar el temps ambdues utilitzaven dos calendaris, un de 260 dies (*Tzolquin* per als maies i *Tonalpohualli* per als azteques) i un altre de 365 dies (*Haab* i *Xiuhpohualli*, respectivament). El primer era un calendari ritual dedicat a finalitats astrològiques, ja que no servia per controlar les estacions o els períodes agrícoles; comptava amb una successió contínua de 20 dies -que tenien un símbol cada un- i 13 períodes, de manera que cada dia estava representat per un número i un símbol en forma d'animal, planta, objecte o fenomen natural.

El segon calendari servia per mesurar el temps de forma pràctica. Tenia 365 dies formats per 18 mesos de 20 dies cadascun. Per tant, el cicle dels dos calendaris coincidia cada 73 anys rituals o 52 solars, formant el que anomenaven un *feix d'anys*.

Els maies consideraven el discórrer del temps en cinc cicles: *Kin* (sol o dia), *Uinal* (mes de 20 dies, *Tun* (any de 360 dies, *Katún* (vintena d'anys) i *Baktún* segle de 400 anys. D'aquesta manera representaven el cicle amb números separats per punts: 9.8.9.13.0, que significaria *baktún* novè, *katún* vuitè,

tun novè, *uinal* tretzè, començament del mes.

Els maies coneixien millor que cap altra civilització del seu temps el cicle de Venus. Sabien que necessita 584 dies per alinear-se amb la Terra respecte d'una posició referida del Sol, i també que n'ha de menester 2.922 per a què Venus, la Terra i el Sol coincideixin en la seva posició. Les èpoques en què sortia el matí l'anomenaven *Kukulcán* i era considerat el déu de les arts i de la guerra; quan el veien l'horabaixa rebia el nom de *Xac*, el déu de la fertilitat i la pluja.

Per a ells el cel estava representat pel dragó de dos caps *Itzamá* i la Terra era un enorme cocodril rodejat per l'oceà còsmic. Per sobre hi havia quatre divinitats que governaven les 13 capes del cel; per davall, l'inframón estava dividit en nou nivells representats per piràmides invertides.

Els azteques consideraven que el món havia existit cinc vegades, definides cada una per un sol diferent, el final dels quals estava marcat per cataclismes naturals. En el primer, *Nahui-Ocelotl*, el sol era un jaguar i el món estava poblat per gegants; en el segon, *Nahui-Ehecatl*, el déu del vent, els humans es transformaren en moneies; en el tercer *Nahui-Quiauhatl*, manifestació del déu de la pluja, els humans foren destruïts per una pluja de foc i es transformaren en cans; en el quart, *Nahui Atl*, el món fou destruït per una inundació i els homes es convertiren en peixos; finalment, el cinquè sol *Nahui-Ollin* era l'actual i per evitar la seva destrucció alimentaven el déu amb sang i cors humans. Un terratrèmol autèntic va devastar Tenochtitlan l'any 1521 i poc temps després el cinquè sol azteca es va apagar per sempre amb la caiguda de l'imperi.

Els Puntals de Planícia (15.02.09)

Josep Rullan

El passat 17 de febrer la premsa ens donava la notícia que tots els contribuents som ja propietaris d'una de les més belles finques del paratge natural de la Serra de Tramuntana. Es tracta de la finca de Planícia, una propietat de més de 440 hectàries que suposa bona part del territori de Banyalbufar.

Sols dos dies abans de la signatura de compra d'aquesta finca per part del Govern de les Illes Balears, un bon grup de llorencins visitarem Planícia en la que fou la sisena sortida de la temporada.

Aquesta propietat està situada en un dels vessants de la Mola de Planícia, i s'ubica entre les poblacions de Banyalbufar, Esporles i Estellencs. D'aquesta última població els Trescadors iniciarem el camí cap als Puntals, fent una pujada progressiva i continuada al llarg d'una magnífica zona boscosa que ens portà fins a un bell indret, mig amagat entre alzines, per on havíem d'emprendre el darrer tram d'ascens, sens dubte el més entretingut de tots, l'anomenat Pas de sa Rata. Per superar sans i estalvis aquest pas, i poder així assolir el cim del promontori, no hi faltaren les cordes que instal·laren els ardits trescadors que guaven la visita.

Superat el pas, després d'una bona estona d'enfilada roques amunt, ens trobarem al cim del recorregut, els Puntals de Planícia, des d'on gaudirem d'unes panoràmiques

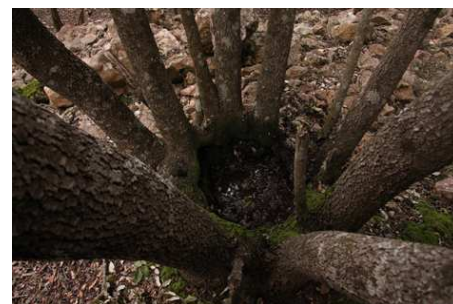
immillorables (Estellencs, Puigpunyent, la badia de Palma...). Des d'aquí, ja sols restava anar perdent alçada, travessant un dens alzinar escampat per sobre d'un terra rocallós, vestit de verdes molses i ben ple de restes d'abundants construccions que revel·len el gran aprofitament que temps enrere feien els banyalbufarins d'aquestes terres: rotlos de sitja, forns de calç, barraques...

En un camí perpetu, cap avallada -això sí- avançarem pas a pas, no sense haver fet la imprescindible aturada del dinar, aquest cop

endolcit pel torró artesanal que compartírem, a més d'un bocinet de coca d'albercoc, i evidentment els esperats "nevaditos" i les herbes casolanes de sempre, que no hi podien faltar. Feta aquesta importantíssima aturada, i havent reposat forces, empenquem de bell nou la marxa, sempre dins de l'impressionant alzinar que ens acompanyà fins a trobar la carretera.

Set hores després d'haver iniciat l'excursió, arribarem a les proximitats d'Esporles, concretament vora la coneguda finca de Sa Granja, on l'autocar ens esperava per oferir-nos una bona estoneta de descans, de somnis per molts de nosaltres, fins a l'arribada a Sant Llorenç. Cansats, però molt satisfets, finalitzarem aquesta visita al sector Sud de la Serra de Tramuntana, la propera sortida serà al sector Nord: a la Talaia de la Victòria.

Josep Rullan
Febrer 2009

Serra de Tramuntana

TRAMITACIONS RELATIVES AL PARATGE NATURAL DE LA SERRA DE TRAMUNTANA I OBERTURA D'UNA OFICINA DE GESTIÓ I INFORMACIÓ A VALLDEMOSSA

El Paratge Natural de la Serra de Tramuntana disposa des d'avui d'una oficina de gestió a Valldemossa. Amb l'obertura d'aquesta oficina, la Conselleria de Medi Ambient, a través de l'empresa pública Espais de Natura Balear, pretén apropar-se als propietaris de Tramuntana i al públic en general, resident o no a la Serra, per tal de facilitar gestions relatives al Paratge Natural i oferir informacions sobre legislacions i normatives a complir, itineraris i patrimoni natural i cultural de la comarca.

L'oficina està ubicada al carrer Pintor Josep Coll Bardolet, s/n, 07170 Valldemossa. Tel. 971 61 28 76. Fax 971 61 29 88. L'oficina presenta una superfície d'uns 120 metres quadrats, aproximadament, i hi poden treballar fins a 12 persones.

La Conselleria de Medi Ambient tramita durant l'any 2008 un total de 380 expedients relatius al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana, dels quals 248 corresponen a informes d'autoritzacions, llicències o concessions d'usos i activitats en els espais naturals protegits sotmeses al dictamen d'altres Administracions (construccions, ampliacions, línies elèctriques, planejaments generals), 52 a autoritzacions d'usos o activitats sol·licitades directament per particulars (reportatges filmats o fotogràfics -periodístics o publicitaris-, visites, aprofitament d'espècies), 36 a sancions (principalment, obertura de camins i pistes forestals sense permís, obres il·legals, abocaments de residus i aigües residuals, tales il·legals) i 44 a altres qüestions.

Així mateix, des del maig de 2007 fins al desembre de 2008, la Conselleria de Medi Ambient ha tramitat a l'àmbit del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana un total de 811 sol·licituds de subvenció, de les quals 631 foren informades favorablement i la resta, 180, desfavorablement. La major part de les subvencions tramitades a Tramuntana es refereixen a reconstrucció de marges, rehabilitacions, tancaments, netejes forestals i obertura de camins.

Planícia

El director de Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient, Miquel Ferrà; i el director general de Medi Forestal i Protecció d'Espècies, Pere Ramon, han presentat avui les primeres feines de condicionament de Planícia després de què aquesta finca s'incorporàs al patrimoni públic de les Illes Balears ara fa poc més d'un mes. A la presentació també hi han assistit el gerent de l'Institut Balear de la Natura, Domingo Bonnín, y el batle de Banyalbufar, Mateu Ferrà.

La Conselleria de Medi Ambient s'ha posat a fer feina tot d'una en aquesta tasca. Planícia té gairebé 450 hectàrees i les actuacions necessàries per tal de què la finca estigui en unes mínimes condicions d'ús públic són nombroses.

Així, les línies bàsiques d'actuació per a garantir unes condicions mínimes d'ús públic a Planícia són les següents: disseny d'itineraris, senyalització, creació d'àrees recreatives, edició de tríptics informatius, instal·lació de banys, neteja de la finca i creació d'un equip de vigilància. També està prevista la creació d'un servei de transport, a través d'un microbús, entre Banyalbufar, Planícia i Estellencs per tal de facilitar l'accés a la finca dels veïns d'aquests dos municipis, però també de qualsevol altra persona que vulgui visitar la possessió.

Aquestes són les línies generals, però s'han de concretar en nombroses i petites accions com puguin ser l'adequació dels

camins, l'eliminació i gestió dels residus, l'adaptació dels accessos als discapacitats, la instal·lació de papereres o la col·locació de proteccions.

D'aquesta manera, la Conselleria de Medi Ambient calcula que, al voltant de Pasqua, Planícia podria estar en condicions d'acollir l'ús públic al qual està destinada. També està pendent d'organitzar, encara sense data fixada, una jornada de portes obertes per celebrar la incorporació de Planícia al patrimoni públic. Aquesta jornada tindrà com a protagonistes especials els veïnats de Banyalbufar, però, evidentment, estarà oberta a tots els ciutadans.

Durant les tasques de condicionament realitzades avui, s'ha dut a terme la retirada amb un helicòpter d'un pi pinyoner catalogat de Planícia que, malauradament, fou arrabassat pel temporal del passat novembre. Aquest arbre formava part d'un grup de quatre pins catalogats l'any 2004 per les seves dimensions. Concretament, el pi caigut, retirat després de fer-ne trosos, tenia 13 metres d'alçada i gairebé 4 de perímetre a la part més baixa del tronc, i eren necessaris 3 homes per abraçar-lo. Es calcula que tenia entre 150 i 200 anys. Un tall de l'arbre es conservarà al viver forestal de Menut.

Finalment, la Conselleria de Medi Ambient ha iniciat la tramitació per a la declaració de Planícia com a mont d'utilitat pública.

Gent gran de Sant Llorenç des Cardassar

Toni Nadal

Primera sortida

Dia 6 de desembre de l'any passat férem la primera caminada de la gent gran llorençina; encetàrem la temporada anant a Son Negre. A les 10 del matí partírem de la plaça, pel carrer Major, carretera de Manacor fins agafar la camada de Can Parrino, i cap a Son Negre s'ha dit!

Devers les onze i mitja grosses arribàrem i ja ens esperava Llorenç Galmés, vicari de l'església d'aquest llogaret de Manacor, que molt amablement ens mostrà l'església, edificada entre els anys 1873-75; més tard, al començament del segle XX, mossèn Alcover va promoure un engrandiment amb façana romànica. També vàrem poder veure totes les dependències interiors i l'antiga escola, actualment en desús. Ens acomiadam de *don* Llorenç resant un parenostre i ens preparam per dinar; ho feim a la placeta que hi ha just davant l'església.

Acabant de dinar, la gent gran d'esperit jove enrengarem un ball ben vitenc, i un poc passades les tres i mitja partírem cap al poble. Aquesta primera sortida va ser un èxit de participació i acceptació de tots els participants.

Segona sortida

El passat 31 de gener la gent gran caminadora anàrem a les pedreres de Son Ribot i a la cova de s'Homonet. Partírem a les 11 del matí de la plaça Nova i amb bon ambient i harmonia recorreguérem el camí fins arribar a les barreres de Son Ribot. Allà començava un tros de camí una mica més complicat per les nostres possibilitats, però, amb la valentia i alegria que caracteritza aquest grup de la gent gran caminadora i donant-nos la mà els uns als altres, arribàrem airosos a la nostra meta. Una vegada allà vàrem poder gaudir de les breus però molt interessants explicacions que desinte-

d'arreplegar atropelladament i partir cap al poble amb una bona brusca; arribàrem ben banyats... però contents d'una nova experiència de la gent gran caminadora de Sant Llorenç des Cardassar. Llástima que no vàrem poder arrencar el ball per mor de la pluja, però hi tornarem un altre dia, perquè se d'alguns que no varen venir a veure la cova i ara, quan han vist les fotografies, les fan ganes veure-la.

resadament ens va oferir Guillem Pont sobre la cova, les pedreres i l'origen de les copinyes (fòssils) que es troben incrustades en el marès.

I després, el dinar. Férem foc per torrar cadascú el que havia duit: llonganissa, panxeta, botifarrons... També va haver-hi torrades amb confitura, galetes de totes les classes, macedònia de fruites, cafè i herbes dolces. I tanta sort que ja acabàvem de dinar quan va començar a ploure, vam haver

Tercera sortida

Per la tercera sortida de la gent gran caminadora, la directiva varem proposar fer una excursió mixta, ja que teníem la proposta d'una comercial per anar a dinar a Son Barbot, i, aprofitant l'ocasió, decidim juntar les dues en una; d'aquesta manera matabem "dos pajaros" d'un tir. Així és que el dissabte 21 de febrer, partírem a peu a les 9 i quart de la plaça cap al restaurant Son Barbot, on ens esperava un bon pa amb oli i embotits. Acte seguit vam poder gaudir durant hora i mitja d'uns molt bons consells comercials i després vam visitar l'agroturisme ses Cases Noves. Des d'aquí volem agrair a na Maria i en Miquel l'amabilitat amb què ens reberen i la paciència que tengueren mostrant-nos tota la casa i els voltants. Seguïrem la nostra caminada per les camades d'aquelles contrades camí del restaurant, que era hora de dinar. A la taula tothom es va portar bé i amb la panxa ben plena ens va pegar la ballera: posaren música i a ballar s'ha dit! Era ben l'horabaixa quan tornàrem al poble, com sempre cansats però contents d'haver passat un dissabte fora de la rutina diària.

Activitats previstes per al mes d'abril

* Dilluns dia 13, dia de la berena, visita al

parc de Cabrera de la Colònia de Sant Jordi, i anirem a dinar a ca na Joana Rafela de Montuiri.

* Dissabte 18, anirem a l'Auditori de Palma per veure la sarsuela *El Huesped del sevillano*.

* Dissabte 25, la gent gran caminadora

tornarem sortir per estirar-nos les cames. Aquesta vegada agafarem l'autocar fins a Petra, visitarem el Convent i la casa on va néixer fra Ginebró Serra, i, si Déu ho vol, arribarem fins al santuari de la Mare de Déu de Bonany.

Resposta a la senyora Tomassa

Joan Jaume Sureda

Aquest escrit és per respondre a l'article que es va publicar el mes passat sobre en Miquel "Comís", realitzat per la "senyora" Tomassa (i crec que he fet llarg amb això de "senyora").

No sé si allò que va publicar és vera o no, perquè simplement no li ho puc demanar i no crec que aquesta "senyora" pugui demostrar res i, si així fos, m'agradaria que es posàs en contacte amb jo o, millor i tot, que ho publicàs.

Ara li faré dues preguntes. La primera és molt senzilla: Li pareix normal arremetre de qualsevol cosa o fets contra algú sense que l'altra part es pugui defensar perquè és "MORT"? Crec que va tenir bé temps quan

ell era viu.

La segona i més senzilla encara: Per què no escriu com de bé ho va fer el seu home, ja que ell sí que va prendre decisions importants? Si no vaig equivocat crec que va ser batle, no? I si ens posam a gratar crec que a més d'un o d'una li sortirien crostres.

Amb això li vull dir, i pareix mentida que un jove com jo ho hagi de fer entendre a una "senyora", que a la gent que és morta

simplement se la deixa descansar.

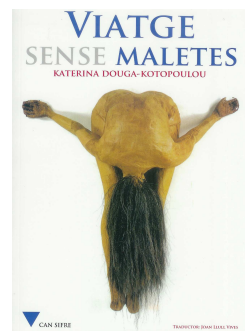
Una salutació.

El seu fill Joan

Llibres

L'editorial Can Sifre acaba de publicar una novel·leta grega contemporània: *Viatge sense maletes*, de Katerina Douga-Kotopoulou (1943-), de la qual n'ha fet la traducció el nostre amic i col·laborador Joan Lluís Vives.

Des d'aquí li volem fer arribar la nostra enhorabona, tant per la traducció com per la seva perseverància, ja que assegura que ha hagut de remoure cel i terra per trobar qualcú disposat a publicar-la. "Ars gratia artis", com deien els romans.

Le radeau de la Méduse (II)

Guillem Mesquida Melis

K : No m'atreveixo a imaginar el que poden estar gaudint aquesta gent... però jo hi aniré un altre dia, amb més tranquil·litat. Des d'aquell 12 de febrer de l'any 1804 que em vaig jubilar definitivament, tinc molt temps i per això acostumo a visitar aquests indrets "patrocinats" quan la gent és fora; per res voldria haver de debatre amb tants polítics i personatges ignorants.

A mi m'agrada gaudir desinteressadament de l'Art, independentment del diseg, simplement perquè ho he de fer, perquè tot i el meu judici subjectiu, si jo construeixo un judici general de la bellesa, aconseguint independitzar-me, com ja li he dit, del diseg, sense obligar ningú a estar d'acord amb el meus gustos, ni amb el que a mi em plau, i que provoca satisfacció de fruir-ne sense haver d'estar pendent de la intenció de l'autor, si és que aquest així ho ha fet, i tal vegada la més difícil de les meves reflexions: que doni satisfacció estètica a tothom.

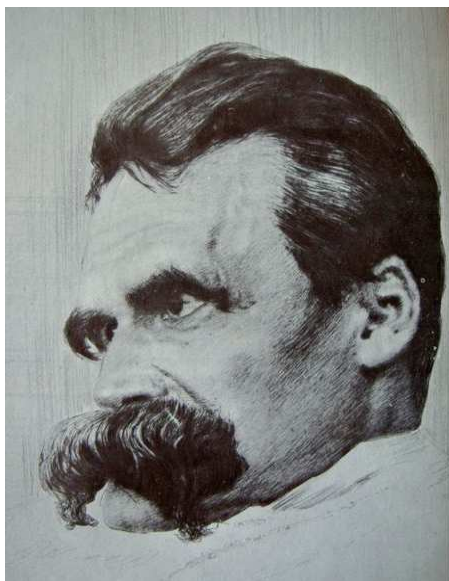
N : ... Perdoni no acabo d'entendre'l, però... Vostè vol fer-me creure que una mateixa obra d'art pot donar satisfacció estètica a tothom?

K : Senyor Nietzsche! Què insinua vostè amb aquesta pretensiosa pregunta?... què la meua reflexió està equivocada?... Doncs no !! Verdammt !!

Miri!... per exemple l'obra d'aquest pintor romàntic francès, que ens escolta impassible, just aquí al nostre costat... l'he contemplada milers de vegades, ho he fet alliberant-me de tot prejudici, i de tot diseg, i només puc dir que aquesta obra dóna una satisfacció estètica, que no deixa ningú indiferent... o es queda vostè indiferent davant aquest quadre?

N : ...Què vol que li digui, que em deixa indiferent i així tindrem tema per una discussió eterna? O que li doni la raó i vostè es quedarà tan satisfet?

Realment quan miro aquesta gran obra, no més puc gaudir de la força que em transmet, em recorda la interpretació que fa el Richard Strauss del meu Zarathustra, i que molts anys després va portar al cinema un tal Kubrick a "2001: una odissea de l'espai". Aquest quadre transmet: poder, no només estètica, i transmet el patiment d'aquella gent que va aferrar-se a la vida, transmet el seu "poder", i és aquest poder, també el del pintor, que lluitant amb ell mateix va

voler alliberar-se dels mals pensaments i de la seva mala sang per haver abandonat, i no haver lluitat per la seva concubina i pel seu fill de pocs dies, quan li varen ésser arrabassats del seu costat pel seu oncle.

El meu amic Wagner, amb qui vaig estar barallat, va arribar a transmetre el mateix; però mentre l'home mantingui tanta influència socràtica, res arribarà a fer-lo sentir aquesta satisfacció estètica de què vostè parla.

La vida és tragèdia... escolti sinó la música del Wagner !!

En aquell moment dins la sala del museu sona el tercer acte de la Cavalcada de les Walkiries, la música i els laments donen vida al quadre, hom pot sentir el patiment d'aquelles despulles humanes, que magníficament interpreten, aquells cossos esgotats, fent el darrer alè, com a darrer recurs.

K : ...Què creu vostè... què m'impressionarà amb aquesta música? Doncs No! tot i que m'agrada, però no dubti que si en alguna cosa podem estar d'acord és en la força d'aquest quadre. Vostè es deixa influir massa pels seus sentiments, hauria de procurar tranquil·litzar-se... viurà més anys... i veurà les coses més clares.

N : Senyor Kant... veig que difícilment ens posarem d'acord amb molts aspectes. Ha estat providencial moure aquest debat davant d'un quadre tan important pel romanticisme francès, com a bona obra que beu clarament del nostre romanticisme alemany, del que vostè en va ser un bon precursor... No podem continuar oblidant els clàssics,

les seves reflexions han d'ajudar-nos... o és que vostè ja els ha oblidat?

En aquell moment un raig de llum il·lumina una part del quadre, l'escena més propera, al costat de baix a l'esquerra, sembla cobrar vida... Kant se sorprèn... espantat diu:

K : ...Senyor Nietzsche, imagino que n'és un altre dels seus trucs. Ara desitja vostè, que jo vegi en aquesta escena el cant XXXIII de "L'infern" de Dante, quan el compte Ugolino fou tancat amb els seus fills i els seus néts sense aliment, i em suggereixi tota aquella tragèdia que va suposar; però vostè sap en realitat que es tracta d'un supervivent anònim que vetlla el seu fill i que ho va pintar el Géricault, per retre homenatge al seu amic, el pintor Delacroix, i que la història ens ha volgut fer creure que després aquest el va homenatjar a la barca de Caront travessant la llacuna Estígia. Si vol podem parlar de Proserpina o de Plutó, de l'Hades i per què no de Laocont i la seva tragèdia? Tot això està molt bé, i també sap que m'agraden els clàssics; però... vostè ha llegit massa!... La seva imaginació el farà tornar boig.

N : senyor Kant, deixi de dir bajanades!! L'art és metafísica, l'art és el vertader suplement de la natura, no sols la imita, sinó que n'és un apèndix vital.

Amb la perícia d'un mag Nietzsche omple la sala del museu, amb la música de l'Strauss... s'escolta Així parlà Zarathustra dirigit per Herbert Von Karajan... Kant sembla rendir-se... i per uns moments s'allunya del quadre i mira l'obra en el seu conjunt, tot exclamant:

K : Estimat senyor Nietzsche... prefereixo no discutir més amb vostè. De totes formes, gairebé m'ha convençut que la seva visió del quadre és totalment lícita, perquè sinó hauré de renunciar al que vaig aprendre i defensar de jove, tanmateix jo també crec en allò que vostè exposa, en la força i el poder de la natura, amb la força del vent, en la mar, en el cel, però... àdhuc la meua visió també ho és ben lícita, perquè ens permet veure la força estètica de l'obra deixant el missatge i la intenció del seu autor; perquè si no ho féssim així, mai veuríem l'estructura, l'harmonia i l'equilibri del quadre.

N : Senyor Kant, definitivament hauré d'imaginar que vostè encara es troba una

mica estancat en el discurs socràtic, que veu en l'art una eina per justificar el que és apiloneu però oblida la part dionisíaca, vostè deixa coixa la tragèdia...podria donar-li la raó, de fet, en un aspecte en té; però, com ja li he dit, deixa desequilibrat el seu discurs...

I ara no em vulgui parlar de judicis sintètics i deduccions transcendents, pensi que els seus coneixements apriorístics, no deixen de ser certament subjectius.

On queda la passió? Per què pretén veure l'art des del coneixement, oblidant que el que importa és el missatge? ...el que ens suggereix?

K : Vostè m'està acusant d'engany ... i això no estic disposat a consentir-li! Sense fugir d'aquest quadre podem observar el que és sublim i el que és bell, veiem com la forma es converteix en essència de l'art... on creu vostè que rau l'interès d'avui dia en l'art abstracte?

No observa vostè com aquesta obra agrada a tothom, tot i que el que representa és molt desagradable? Això és perquè podem ser capaços d'apreciar l'obra des del desinterès, que ens agradi per si mateixa, que ens sobti sense atemorir-nos. Veiem el que és sublim en la immensitat de l'oceà, tot i haver-hi poca mar pintada a l'obra, perquè ens dóna la satisfacció, poder-la entendre sense conèixer-la, com témer-la també, observem la seva força, la seva immensitat, com amb la raó veiem el que és vertaderament sublim.

N : Senyor Kant, definitivament observo que no ens entendrem, però no per això cal que ens barallem...Vostè té una visió esbiaixada, per la lògica, per la raó... La meua és més oberta, més imperfecta, més humana, la meua visió gaudeix de les ensenyances d'Apol·lo, però també de Dionisi, de la llum i també de les tenebres, perquè l'home és fill del caos, les flors d'Apol·lo són filles de les espines de Dionisi. Tal vegada sigui difícil d'entendre la meua passió per la mitologia; però... no n'és aquesta, un dels pilars dels moviments romàntics?

Senyor Kant, per acabar voldria dir-li que fins i tot en les nostres discrepàncies podem arribar a veure com una obra d'art, ho és per ella mateixa, sense que Déu ni cap coneixement apriorístic ens hagi de dirigir la nostra mirada sensible, sobretot, l'art ens ha de mostrar la part bella de la vida, i si cal ha de dissimular el que és lleig. Vostè creu

que els que arribaren vius d'aquell naufragi estaven tan grassos? Que aquell al·lot, en Jean-Charles, que mou la tela per tal de ser vistos era tan bell? Però no n'és la representació més bella que es pot fer del superhome, que triomfa partdamunt dels dèbils?

K : Vertaderament, senyor Nietzsche, és difícil convèncer una persona com vostè, que accepta que es canviï la realitat per tal de mostrar la passió més desenfrenada, he sentit dir que quan aquella tragèdia va succeir, la mar estava en calma... doncs per què Géricault va pintar una cosa que no havia succeït talment?

Sé que no podrà contestar-me sense referir-se a la mitologia i a la passió; però és que en el fons tampoc m'interessa que ho faci... l'obra l'hem de veure des del desinterès i fugint del desig.

L'Immanuel estava cansat, tanmateix aquell jove (el Nietzsche) no canviava de parer...

i certament perillava la seva pròpia opinió. Dos personatges carregats d'arguments, miraven una obra bella, i a la vegada apassionada, sublim però també sensible.

... un silenci sepulcral omplia la sala del museu... només romput pel dèbil so rítmic, metàl·lic i artificial del motor de la càmera de seguretat que anava fent un escorcoll automàtic... el guarda de seguretat escoltava Wagner amb el seu i-fone.

"Qualsevol semblança amb la realitat és pura coincidència"

Bibliografia i fonts consultades:

- Hagen, Rose-Marie i Rainer; Los secretos de las obras de arte. Del tapiz de Bayeu a los murales de Diego Rivera: tom II. Editorial Taschen, Madrid. 2005

Internetgrafia:

<http://www.artehistoria.jcyl.es/arte/obras/3268.htm>

<http://www.artehistoria.jcyl.es/arte/personajes/2029.htm>

smw
self made woman

Joieria Ignasi
Personalitza la teua polsera d'argent
Top moda 08-09

Projecte per a la realització d'intervencions al castell de Santueri

Els membres de la Ponència Tècnica de Patrimoni, reunits a les dependències de la Direcció Insular de Patrimoni, han valorat positivament i per unanimitat l'execució d'un projecte que preveu intervencions puntuals al castell de Santueri.

El projecte sobre el qual s'ha dictaminat de manera favorable (pendent encara d'aprovació definitiva per part de la Comissió Insular d'Urbanisme i Patrimoni Històric) serà presentat amb detall properament, i té com a objectiu pal·liar les patologies més greus que afecten les restes arqueològiques del castell de Santueri. Amb relació a això, cal tenir en compte que l'estat de conservació de les runes, segons la fitxa del catàleg municipal (en aquests moments, en tramitació), és dolent.

L'aprovació d'aquest projecte suposa la primera passa que s'ha fet des de la Direcció Insular de Patrimoni per atendre les demandes tant dels propietaris com del poble i, a l'actualitat, es treballa en la redacció d'un conveni marc entre el Departament de Cultura i Patrimoni i la propietat per tal de garantir la col·laboració entre ambdues parts.

Les intervencions puntuals que proposa el Consell fan referència al manteniment i a la consolidació de les runes del castell de Santueri, considerant el compliment de les normatives establertes i tenint en compte que es tracta d'un espai exterior sense cap edificació (més que les mateixes runes) i amb vistes a facilitar les visites al públic.

El projecte de restauració valora també que el castell de Santueri és un bé d'interès cultural amb categoria de monument, que tradicionalment rep nombroses visites, ja que es troba situat en un lloc privilegiat de l'illa. A més a més, es tracta d'una de les poques construccions defensives que encara es poden contemplar a Mallorca.

Les intervencions que es desenvoluparan tenen com a objectiu principal aturar la progressiva degradació que pateixen les runes. D'aquesta manera, el Departament de Cultura i Patrimoni del Consell pretén aplicar una solució definitiva a les constants demandes arribades d'associacions i d'entitats diverses que instaven la institució insular a prendre mesures per evitar la degradació de l'espai i per garantir la seguretat dels possibles visitants.

En qualsevol cas, les intervencions es duran a terme de la manera menys agressiva possible, per a la qual cosa se cercaran solucions respectuoses amb les restes arqueològiques, sense alterar-les visualment o constructivament. A fi de garantir-ho, s'empraran materials, tècniques i eines constructives originals.

Una mica d'història

El castell de Santueri està ubicat al sud-est de Felanitx, sobre els penya-segats del puig del mateix nom, a uns quatre-cents metres d'altura, i és un dels tres castells roquers que encara es conserven a Mallorca, juntament amb el castell del Rei, a Pollença, i el d'Alaró.

L'actual recinte amuradat del castell de Santueri fou edificat a partir del 1316, en substitució de l'antiga fortificació de l'è-

poca musulmana, i es caracteritza per una planta triangular i perquè incorpora diverses torres, la principal de les quals té forma circular.

Abans, en època de la conquesta de Jaume I, aquest castell, igual que el del Rei de Pollença i el d'Alaró, es convertí en un reducte de resistència dels musulmans. L'ocupació del castell no es produí fins a principis del 1231, en el segon viatge de Jaume I, dos anys després de la caiguda de Madina Mayurqa, l'actual Palma.

La propietat del castell passà al comte Nunó Sanç de Rosselló, noble que havia participat en la conquesta, i la fortificació es va dotar d'una guarnició per defensar la costa de llevant.

El castell ha viscut altres esdeveniments històrics rellevants, sempre lligats al caràcter de fortalesa inexpugnable, com en temps de Jaume III de Mallorca, el 1343, quan els seus partidaris s'oposaren a Pere III de Catalunya, tot i que finalment es rendiren. Així mateix, fou un dels escenaris de la Guerra de les Germanies, a principis del segle XVI, època caracteritzada pels violents enfrontaments socials. Finalment, el 1811, després d'un llarg període de decadència, l'Estat es va vendre el castell, que passà a mans privades. El propietari actual és Joaquim Salvador Vidal.

Notes històriques de Sant Llorenç

En la cambra dels missatges atrobí, primerament hun llit vell de banchs e posts ab màrfega de palla ab dos lensols e una flassada de borra, tot vell e sotil.

En la cuyna atrobí, primerament V olles de coure, quatre mitgenseres e una gran.

Ítem, hun morter de coure ab sa mà.

Ítem, una ralla de ferro.

Ítem, dos paelles e una giradora.

Ítem, huns llevadors d'olla fets de ferro.

Ítem, hun sublimador de ferro com a ast.

Ítem, dos ferros de foch lo hu gran, altre poquet.

Ítem, dos calderes de aram, una gran, altra xica, noves.

Ítem, dos cadafos de aram.

Ítem, dos cortins ab sèrcols de ferro per portar aygua de la font.

Ítem, tres talladors de fust.

Ítem, tres mans de morter, de fust.

Ítem, dos torns de olla.

Ítem, tres banchs.

Ítem, quatre lumeners.

Ítem, dos cubertores de olla fetes de ferro.

Ítem, en lo forn havia sa pala ab brujons.

En lo porxo hon mengien los catius atrobí una taula ab sos petges, larga, ab dos banchs e una canada.

Ítem, una pastera de fust.

Ítem, tres cedassos.

Ítem, hun artibancot vell per tenir cegó.

Ítem, tres posts de pastar.

Ítem, sis faus penjades a la paret.

Ítem, vuyt squelles per a les egües.

Ítem, dos bastis.

Ítem, hun parell de tisoires de tondre.

Ítem, dos sàrries de spart.

Ítem, hun sernador e dos fenyadors de fust.

Ítem, tres tovalles de pastar.

En la casa del blat atrobí hun cubell per tenir farina.

Ítem, dos erers.

Ítem, vuyt forques de ventar.

Ítem, quatre sanalles de palma.

Ítem, dos pales de fust.

Ítem, una mitja quartera e hun almut.

Ítem, una scala de gat mitgensera.

En l'astable atrobí quatre cadenes per a les bèsties.

Ítem, hun mul gros de pèl ros, de edat desús de X anys.

Ítem, hun rossí negre, de edat de VII anys.

Ítem, dos àzens de pèl negre, de sis anys.

Ítem, atrobí les literes dels catius ab set flassades.

En lo porxo denant la sala atrobí sis parells de coloms.

En la casa del molí era lo molí de sanch plantat ab ses moles e forniment ab quatre pichs.

Ítem, una litera per a la sclava Margarita ab sa flassada e hun lensol, tot vell.

En lo galliner havia vint parells de gallines ab los galls.

En lo abellar havia XXXII cases de abelles.

Ítem, VIII parells de pagos salvatges entre mascles y famelles.

En la font ha hun oal de fust.

En la sènia ha hun altre poal de fust e hun altre en lo pouet del ort.

Bestiars

E primo atrobí dos someres ab hun ruch de tres anys, una jove, altra vella.

Ítem, sis egües entre jóvens y velles.

Ítem, XXII bous arechs ab sos picarols.

Ítem, XXXX vaques salvatges compresos los vadells.

Ítem, LX cabres.

Ítem, DCCL ovelles compresos los mardans.

Catius

Primo, hun catiu nomenat Pere, de natió de moros, de edat de LXXX anys.

Ítem, altre catiu, Barthomeu, de natió de turchs, de edat de LV anys, qui's nomena Mostafà.

Ítem, hun catiu negre, nomenat Martí, de edat de circa quaranta anys.

Ítem, una sclava apel·lada Margarita, de natió de moros, de edat de L anys.

Ítem, un sclau apel·lat Antoni de la Gomera, de edat de XXXXV anys, comprat per mossèn Antoni Martí, mon oncle, ab carta rebuda per en Pere Moranta, notari.

Ítem, altre catiu negre nomenat Joan, de edat de XXXX anys, comprat per lo dit mon oncle mossèn Antoni Martí, de la Cort del procurador royal.

Ítem, hun sclau nomenat March, de edat de XVIII anys, comprat per lo dit mon oncle mossèn Antoni Martí ab carta feta en poder d'en Martí Terrers, notari davall scrit.

Ítem, altre sclau nomenat Joanico, de natió de moros, de edat de XXV anys, comprat per lo dit mon oncle mossèn Antoni Martí.

Ítem, una borda negra nomenada Margarita, de edat de XXV anys, comprada per lo dit mossèn Antoni Martí. (ARM, notari Martí Terrers T-858, f. 183-185v)

Dia 20 de febrer de 1505, Nicolau Muntanyans, doctor en lleis i ciutadà de Mallorca, lloga a Jaume Frau, sa muller Jaumeta i fill Martí Frau la possessió la Punta amb aquests pactes:

"E primerament arrenda jo dit Nicolau Muntanyans e loch a vós dit Jacme Frau e Martí Frau, fill vostre, e Jacmeta, vostra muller, la dita marina e cases de aquella ab tots los conreus qui en aquella són viy, e pastures ab los bastiars següents, ço és, docentes e vint ovellas, XXXX cabres, divuyt vadelles, dos bous arechs e vuyt braus los quals lestats foren rebuts per vós dit Jacme Frau en lo temps que entràs en la marina en companyia ab mon sogre, que Déus hage, e los quals bestiars vós teniu per rebuts, e axí matex va en lo arrendament dos egos e dues someras, los quals bestiars ensemps que finirà dit arrendament vós hajau a restituir, ço és, les ovelles, cabres e vaques bones e rebadores e los bous arechs e braus stimat axí com los haveu rebuts en lo principi de la dita companyia, e les egos e someras se han extimar. E si mancaven en la fi del arrendament algunes ovellas fins a la dita suma, que les hajau a pagar a rahó de deu sous per bèstia. E si manchan cabres, a rahó de vuyt sous.

Ítem, fen lo dit arrendament per temps de sinch anys comptadors del die de Sant Miquel del any prop passat Mil sinc-cents y quatre en avant de modo que tendreu dit arrendament fins la festa de Sant Miquel sinc-cents y nou, en lo qual temps finirà dit arrendament.

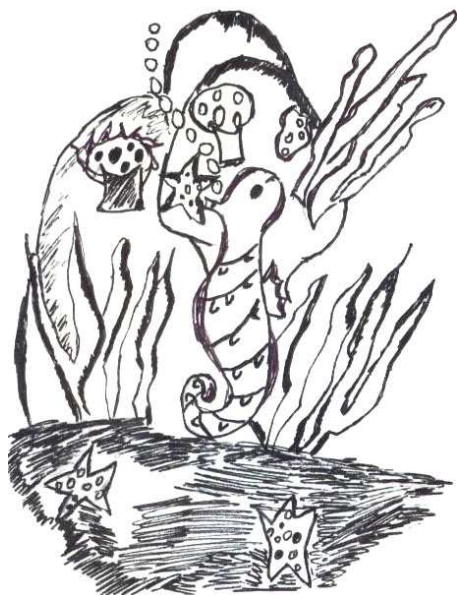
Ramon Rosselló

(Continuarà)

OH!!! ... Mira, mira! ... i bé miràrem...

El mes de març ha tornat ser un moment de passeig, els distints cicles han fet una sèrie de sortides i els de tercer cicle també. Nosaltres vàrem anar a Palma, a l'Aquàrium, cosa que ens va permetre saber més coses de la vida dins l'aigua.

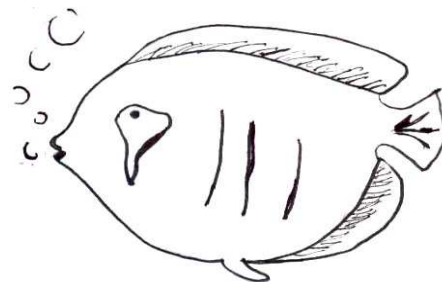
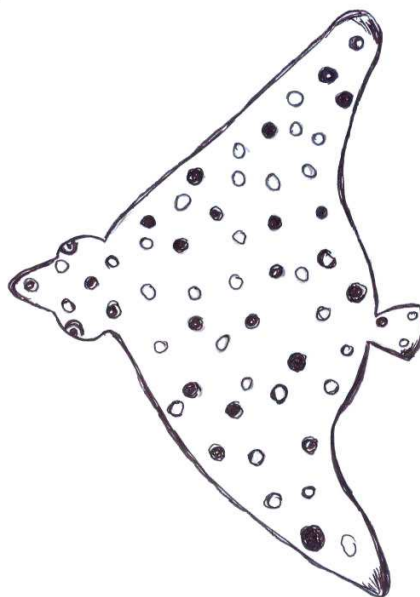
Al principi ens explicaren les normes bàsiques per fer la visita i després poguérem entrar a veure els peixos, n'hi havia una gran quantitat i una enorme varietat, de tot tamany, tipus i colors: n'hi havia uns de molt prims, que es deien peixos agulla; altres de graciosos com els peixos pallasso; a alguns els coneixíem con les donzelles o els fadrins i altres eren raríssims i de mars llunyans. Ben aviat ens vàrem donar compte que a dins l'aigua no només hi ha peixos sinó molts d'altres organismes, com les anemones, les esponges, les algues o els cavallets. Alguns d'aquests éssers eren fosforescents, pareixia que els havien pintat amb un subratllador dels que utilitzam a l'escola

i en vàrem veure un que, de tan estrany que era, podia semblar prehistòric o de l'espai, però no d'aquest món, era un drac de marí. També hi havia un "toca-toca", allà podies tocar tot el que hi havia dins aquella piscineta, nosaltres, com ja podeu imaginar, no ho pensàrem dos pics i hi ficarem la mà i tocàrem les espècies que hi havia.

La visita està dividida en dos recorreguts. Quan haguérem visitat la primera part, on vérem espècies de distints oceans, ens aturàrem a berenar a les tauletes de la cafeteria, després poguérem jugar en un vaixell pirata i descansar un poquet abans de continuar el recorregut.

En acabar el descans, continuàrem per defora on hi havia unes piscines exteriors amb tortugues. Als jardins hi havia moltes plantes i, dins l'aigua de les piscines, nenúfars, i bé miràrem si hi havia granotes sobre ells, però no en poguérem veure cap.

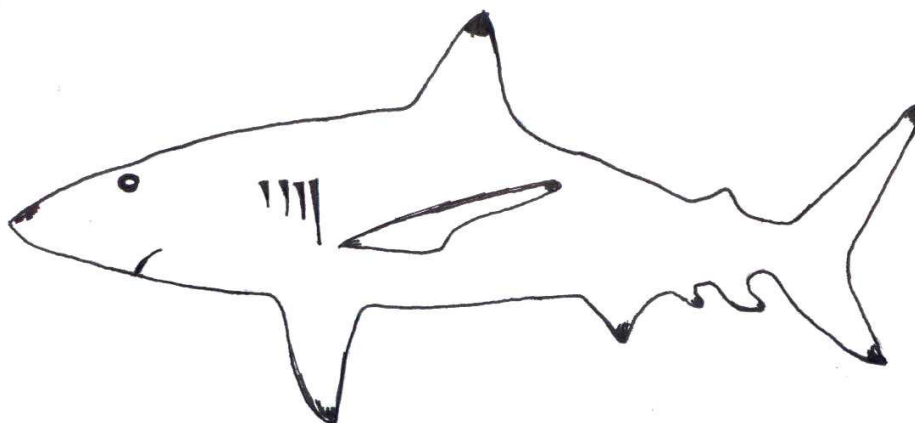
Continuàrem la visita per conèixer les criatures aquàtiques de les jungles. Aquesta zona començava per una cova on hi havia els peixos, entre altres espècies vérem piranyes, que per cert no semblaven tan ferotges com diuen. Quan acabava la cova hi havia una zona exterior amb vegetació típica, estanys amb peixos, una cascada, una cabana... tot l'ambient era molt adequat i el terra pareixia de veritat. A darrera el salt d'aigua hi havia un forat pel que podíem treure el cap i veure la part exterior, era com una espècie de finestral "natural" d'un corredor on hi havia camaleons, caragols gegants i altres criatures per l'estil.

Arribàrem després a un zona molt interessant, un espai enorme, espectacular, ple de tonyines, morenes i taurons. Ja al final del recorregut, vérem distintes meduses, totes elles ben curioses.

La visita va ser ben interessant. Ens va agradar molt i la recomanam a tothom, grans i petits.

Nota: Com que no vàrem dur càmeres fotogràfiques, perquè sabem que a aquests llocs solen ser conflictius per fer fotos, hem fet unes il·lustracions per acompanyar el text.

**Júlia, Marc M, Marina,
Mateu, Ramiro i Sokaina**
Alumnes de 6è nivell.

¡ cada día, un gra més

FULLINFORMATIU 23

març 09

Benvolguts lectors,

* Aquesta vegada l'elecció de la foto del mes ha estat difícil, ja que totes les que teníem eren precioses. Finalment n'hem seleccionat dues:

La que apareix al full, que l'ha duita en Joan Llinás, de 3 anys i que la van fer "un capvespre de vent i núvols" a Sos Ferrers.

L'altra seleccionada, que no publicam per raó d'espai i perquè ens sembla molt fosca per reproduir-la en blanc i negre, és d'en Pau Galmés, de 2n curs, l'hem posada de fons de pantalla als ordinadors de l'escola i mostra una posta de sol molt vermellosa. Esperam les vostres fotografies per penjar-les al tauler de meteorologia i poder triar la del mes d'abril.

* Avui, dia 25 de març, hem actualitzat els recomptes:

Llaunes	1.558 unitats
Oli 327	litres
Roba	159 bosses (*)

(*)En el moment de retirar la roba d'hivern per treure la de primavera, recordau que no heu de tirar res, enviau-nos la roba que ja no vos serveixi i ja trobarà qui la faci servir.

* L'hortet embelleix.

Gràcies al soleiet d'aquests dies, tot creix: les faves van a tota i en collim a voler, també han crescut les flors i n'hem fet ramets de tot color. Per cert, hem decidit cercar-nos més feina -ja sabeu que mans n'hi ha mol-

tes- i voldríem posar més cossiols. Si arreglau els de ca vostra ens podeu fer algun regalet (esqueixos, brots nous, els "repes" o els que facin nosa...)

Que disfruteu de la primavera, però no vos destapeu massa, que vos constipareu!

Alumnat de 6è nivell
CP Mestre Guillem Galmés

El municipi de Sant Llorenç necessita un institut

Des de fa un temps, les AMIPAS de les tres escoles de Primària del municipi de Sant Llorenç es troben per fer feina plegades pel bé de l'educació dels nostres nins.

Un del temes que més preocupen els pares d'aquest municipi és el fet que els nins tenen la necessitat de desplaçar-se a altres municipis per poder acabar els estudis obligatoris, des de l'edat de 12 anys, perquè a Sant Llorenç no hi cap institut.

Per traslladar aquest malestar a la Conselleria d'Educació, el passat 4 de març,

representants de les AMIPAS de l'escola Mestre Guillem Galmés, de Sant Llorenç, de l'escola Sant Miquel de Son Carrió i de l'escola Punta de n'Amer de Sa Coma es reuniren amb Miquel Martorell, Director General de Planificació i Centres.

En aquesta reunió, el Director General va deixar clar que el Govern no té intenció de crear cap institut a Sant Llorenç, ni en aquests moments ni a curt termini, ja que troben més prioritàries les necessitats de l'etapa de primària. Tanmateix els pares troben que sí que és necessària la creació d'un institut de Secundària a Sant Llorenç, ja que, recordem, estam parlant d'estudis als quals estan obligats per llei.

Les AMIPAS remarquen que, durant el curs 2007-2008, la població en edat de fer estudis de secundària al municipi de Sant Llorenç era de 400 alumnes.

Recordam que hi ha molts de nins d'11 i

12 anys que han de esperar l'autobús a les 06:45 del matí a la vora de la carretera, sense un lloc on resguardar-se del fred o de la pluja.

També volem fer saber que trobar un lloc no seria un problema, ja que l'Ajuntament cediria uns terrenys al camp vell de 13.000 m² per poder construir-hi l'institut.

AMIPAS
del municipi de Sant Llorenç

La representació dels exclosos

En un sentit general, el món és tot allò que existeix, l'univers. En un sentit més restringit, món es refereix a la Terra, i fins i tot s'utilitza com a sinònim de planeta. Però també té un acceptió molt més limitada i banal, i que fa referència a un mitjà de comunicació en llengua castellana.

Seria senzill amb la primera frase de l'article confondre el lector amb el contingut d'aquest. De fet, un diari, que el 12 de març publicava un seguit de falsedats sobre els processos selectius del Consell i que amplificava una crítica sindical i molt legítima dels representants dels treballadors d'aquesta institució, publicava una frase certa. Com qui cerca Wally, la frase es pot trobar en cada exemplar a la portada i escrita en petit sobre la capçalera. La d'aquest dia 12 era: «Es tan difícil decir la verdad como ocultarla (Baltasar Gracián)». Les mentides del diari d'aquest dia ja estan en mans de missers, però crec necessari explicar les qüestions que afecten la gestió del personal que treballa pel govern de Mallorca i, en conseqüència, pels mallorquins.

D'ençà que el nou equip de govern va començar a funcionar, el Departament d'Interior ha impulsat tota una sèrie d'iniciatives en relació amb la gestió del personal que depèn de Funció Pública al Consell de Mallorca. Ja de bon començament s'impulsà que totes les places de proveïment provisional es publicassin en el BOIB i se'n donàs publicitat a través de la premsa. S'han deixat de fer contractacions d'obra i servei per evitar contractacions discrecionals que massa sovint no s'ajustaven a un treball específic i puntual delimitat tem-

poralment. A partir de les bases d'execució dels pressuposts de 2008, els complements de productivitat es fiscalitzen per primera vegada i, per primera vegada, enguany s'estableixen uns criteris d'atorgament de productivitats que acabarà, així, amb l'opacitat d'aquest tema. S'han reconegut els triennis del personal laboral i la nocturnitat del personal que no la tenia reconeguda amb un cost de 400.000 euros, i s'ha aconseguit arribar a pagar el 100 % del complement específic a les pagues extraordinàries. Aquest darrer punt ha tingut una certa polèmica, ja que la llei marca que no es pot superar l'1 % de la massa salarial en pagar aquest complement i els del Consell estan a punt de sobrepassar el llistó. Per poder fer la distribució, s'ha hagut de reduir el complement específic de cada mes per després reintegrar-lo en els mesos de juny i desembre, juntament amb l'increment pactat. És una qüestió de distribució i no és cert el que s'ha publicat que es redueix el sou dels treballadors.

Pel que fa a la relació de llocs de feina, el principal instrument de gestió de personal del Consell, podem dir que l'any passat es crearen 200 llocs nous, que, amb el redimensionament de la institució i en un moment en què 75.000 ciutadans de les Balears es troben a l'atur, són ben necessaris.

D'aquests 200 llocs, n'hi ha 110 que es crearen fruit de l'existència de contractes d'obra i servei que s'havien allargat en el temps entre 4 i 14 anys, i havien superat el límit legal, que és de tres. És a dir, que ve de molt endarrere aquesta situació a la que qual hem posat punt final. La majoria d'a-

quests contractes eren de les brigades de Medi Ambient i Patrimoni, que, en el pas del conveni de construcció que tenien fins a l'actual del Consell, incrementaran el sou entre un 8 % i un 28 % i reduiran l'horari de 40 a 35 hores de feina setmanals. Tot això a partir de quan s'assolí aquest compromís amb els sindicats i s'aprovà la nova relació. El conflicte sorgeix quan els representants dels treballadors exigeixen aquests complements amb efectes retroactius al principi de l'any 2008. Sincerament, no crec que sigui motiu de vaga i de mobilització i que a més ningú ho entengui. El Consell ha fet un esforç molt gran i històric. És per això que no acab d'entendre la postura de qualche sindicat, ja que la situació entre el moment en què s'endegà aquesta política i ara ha variat, sobretot amb l'aparició de la crisi més potent que mai no ha patit el planeta: El Món.

Quan dic el món, dic el del principi de l'article. En un racó d'aquest món que es diu Illes Balears la població activa desocupada supera el 15 % i les illes es troben a les portes de la recessió econòmica. En aquest moment, cal que les institucions i els agents socials se centrin i s'esforcin per les persones que es troben excloses del mercat laboral, que no tenen un lloc de feina fix o a l'Administració, amb les persones i les famílies que no tenen els mitjans suficients per subsistir. Cal alçar el desvalgut i com diu La Internacional aixecar els damnats de la terra, aixecar els qui pateixen fam.

Joan Lladó

Conseller d'Interior del Consell de Mallorca

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

**REFUGI DE SON AMER
PUIG TOMIR**

18 i 19 d'abril del 2009

Guia: Encama **Preu:** 23€ inclou sopar, dormir i berenar.

Sortida: Cotxes particulars **Dificultat:** ●●●●

Les places estan limitades per rigorós ordre d'inscripció.

Les persones interessades ja poden fer la reserva al número de compte dels trescadors:

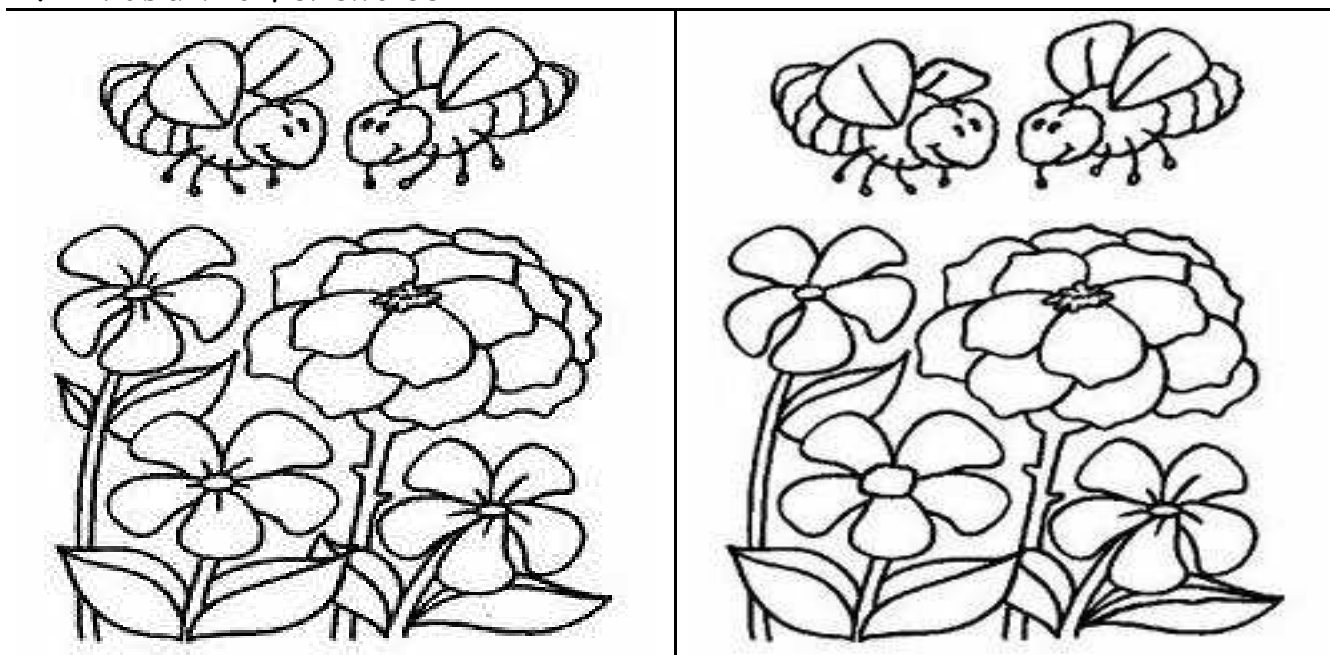
Sa Nostra 2051-0141-91-1070001854

●●●●: Només recomanable per aquelles persones entrenades i disposades a carregar molt o haver d'usar les mans per franquejar passos i obstacles considerables.

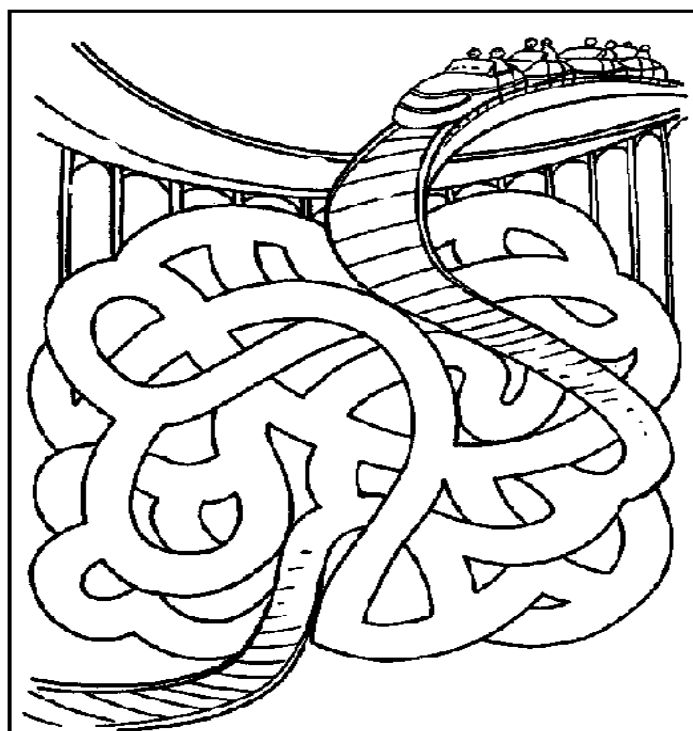
Informació als tels: 971 838 069 – 655 582 595
elstrescadors.blogspot.com

1.- Troba 7 diferències:

2.- Laberint:

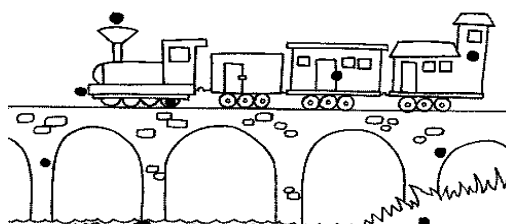

Amb un líquid bo per a beure
i un altre per a amanir,
es fa un instrument simpàtic
que fa goig de sentir.

Solucions al número anterior

- 1.- Endevinalla: La paraula
- 2.- Les 7 diferències:
- 3.- Col·locar els números:

Margalida Fiol

Jaumet: Bones, vos duc dues crítiques, idò, vos pensàveu que ningú se fixava en voltros? Bé a lo nostro. Sa primera: Sou massa seriosos en sos comentaris, tanta sort d'en Mariano. Sa segona: troben que mos ficam massa amb sa corrupció des PP. Jo els he contestat: Si es corruptes són d'es PP, amb qui voleu que mos fiquem? Sí, però ocorren més coses dignes de parlar-ne, me contestaren. Ja ho sabeu: deixau per un pic es PP i procurau donar un to més irònic i festiu an es comentaris.

Xesc: Es corruptes sempre ha estat de sa dreta, però s'ho saben muntar tan bé que sempre només hi ha sospites, i quan ses sospites són tan evidents se mareja sa perdiu fins que ha prescrit. O no, senyors batles de Ses Salines i companyia? Llavors s'extranyen si quan un pot els marca de prop.

Julià: Com diu en Jaumet, mos convé avui tocar un altre tema, com ara el Papa, que se n'ha anat a fer una volta per devers Àfrica per veure si pot fer nous clients. Me'n record que fa una temporada aquests altres menja-cocos feren una campanya contra es govern, que sí es preservatiu era pecat, que si avortaven anirien a l'infern, etc., etc. Igualet, igualet com ara fa mil dos-cents anys. Com se pot entendre aquesta incapacitat per posar-se al dia?

Ramon: Mentres no se decidesquin a prohibir candidats an es papat majors de cinquanta anys, és segur que en es països des primer món de cada dia perdran clients. I si vertaderament volen culturitzar es països pobres, allà també aniran perdent poder. Sa gent, quan té sa panxa plena, per poca cultura que tengui pensa, i si pensa, un moment donat pot pensar: Si ses altes esferes de sa cúria parissin, s'avortament seria un bé eclesiàstic i es comdons anirien beneïts. Casi tots es menors de cinquanta anys comprenen perfectament això.

Julià: Bono, tu ho tens com a segur, an això de s'edat. Jo no l'hi tenc tant. An en Martínez Camino jo no el faig més major

des cinquanta anys, i maldament sigui es secretari general d'es Bisbat a mi me dóna sa sensació de ser un retrògrad impresentable, quan mou aquestes campanya contra es Govern, segons ell en defensa de sa família.

Xesc: Per ses festes de Nadal ja celebren una missa multitudinària en defensa de sa família i, és clar, en contra des govern, sense tenir en compte sa quantitat de models de família, alguns, com a mínim, tan perfectes com es nostro. Model que, per cert, es nostros joves d'ara el se passen p'es forro des calçons blancs. Així i tot ells presumiren de tenir més d'un milió de parroquians; és bastant exagerat, però hi ha que reconèixer, una aproximació d'uns cent mil.

Mariano: I que sabeu si feren una rogativa perquè no plogués, aquest dia? Perquè en lo ploguer que va ser aquest hivern... tanta sort que ells ho tenen bé, perquè imaginau: més d'un milió de persones dins aquella plaça, si se posa a fer un bon calabruix... Quin desastre! Hi hagués pogut haver-hi un drama... de molt de morts.

Julià: Jo tornaré a s'artista aquest del pare Camino. Aquest bon senyor, tornant a lo de sempre, ara fa una vegada més una campanya on pretén demostrar que a Espanya se protegeix més es linx que ets infants. Però lo indignant, lo digne de ser estudiat és veure com se munten aquest trull amb sos nostros impostos: surten per sa televisió, per Ràdio Nacional..., i ells tan tranquils. No creuen en so refrany que diu que no mosseguis sa mà que te dóna menjar.

Ramon: Sabeu voltros que a Espanya tenim prop de tres milions i mig d'aturats? I en canvi mos falten quaranta mil metges especialitats, no sé quants de mils de mecànics d'avió i de vaixell, a quasi tots es pobles fan falta mecànics de tota casta de motors... Per què ells que estudien s'art d'es convenciment, en lloc de dedicar-se a sa política no se dediquen a convèncer es joves d'ets avantatges d'estudiar?

Jaumet: Bé, de moment hem sortit un poc des PP, i com que fa un temps més curt que una gla, ja ho hem de deixar. Qui vol començar amb ses dites?

Ramon: Terra a la que vas, usança hi trobaràs. Qui fa bé al comú, no en fa a ningú. De s'abundància des cor parla sa boca. Es cor no és traïdor.

Mariano: Com més cosins més endins. A

qui dona pren, el dimoni l'estreny. Si no és avui serà demà. Es pecat pesa més que es plum.

Tomeu: Ningú neix ensenyat. Qui no pot segar, espigola. Mal de molts, conhort de bèsties. Fes lo que et dic i no facis lo que jo faig.

Julià: Un dia a l'any s'olla se crema. Març marçot, mata sa vella devora es foc, i sa jove si pot. Es març marceja. En temps de fam, no hi ha pa dur.

Xesc: No tenguis por, que jo trèmol. Sa por en haver-la vista de prop, no és res. Ase que me dugui i no cavall que me'n dugui. Amb so temps tot se sap.

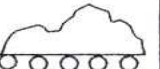

Mariano: Un matrimoni que estava dins es llit, ell li demana: Tu m'has enganat mai? Homo... No te preocupis, li diu ell, no passarà res, però ho necessit sebre. Idò mira, tres vegades, però sempre ha estat per amor, perquè t'estim tant... Es primer pic va ser quan a tu te feia tanta il·lusió una televisió per veure es Mundial de futbol; es segon, quan t'encapritxares amb so fer reforma a sa casa, i com que seguïem sense tenir dobbers, jo vaig fer fe sa reforma a dos morets. I sa tercera?, demana ell. A tu te feia molta il·lusió ser es batle i sempre te faltaven uns setanta vots... I ets es batle.

Joan Roig

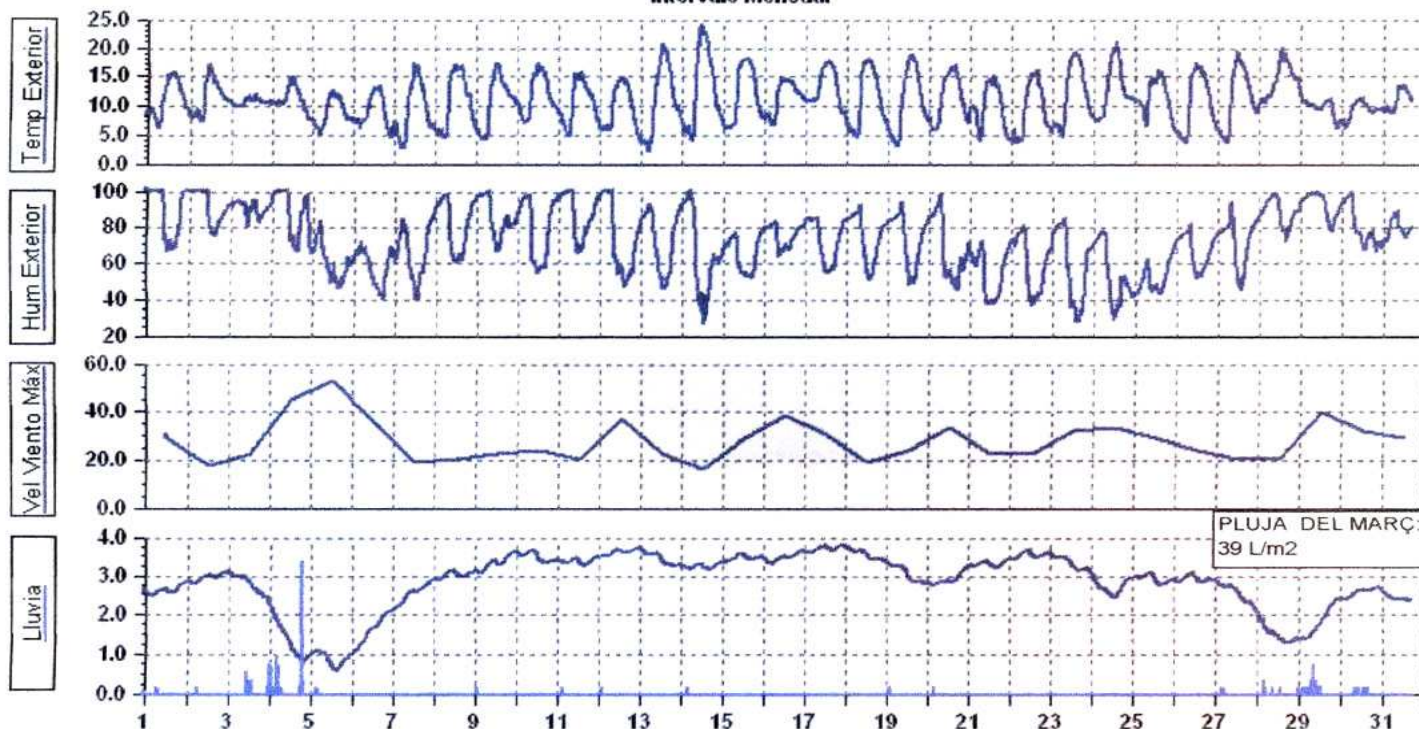
Telèfons

Aigües Sant Llorenç	838559
Ajuntament	838393
Auditori	587371
Biblioteca	569654
Bombers	085
Delegació Son Carrió	569619
Depuradora	810359
Emergències	112
S'Escaleta	838544
Escola	569483
Fems	844372
Funerària Sant Joan	526139
Guàrdia	062
Hospital de Manacor	847000
Polícia local	609 637960
Tercera edat	569512
Turisme Sa Coma	810394
Turisme S'Illot	810699
Delegació Turisme	585409
Unitat sanitària	569597
Urgències mèdiques	061

 ceré: 18	 variable: 10	 cobert: 3	 tempestes: 2	 granis: 0	 boira: 3	 geladas: 2	 l/m2 : 166,9 pluja acumulada
DIRECCIÓ DOMINANT DEL VENT: XELOC	TEMPER. MÀXIMA 24,9 °C	TEMPER. MITJA 11,2°C	TEMPER. MÍNIMA 2,4°C	RECORREGUT DEL VENT EN UN MES 3.645 Kms.	VEL. MÀX DEL VENT, A S LLORENÇ 53,1 km.NW	VEL. MÀX DEL VENT A S FONTPELLA > 70 k/.NW	pols d'Àfrica 1 dia dia 28

Intervalo Mensual

Dom 1 Mar 2009 a Mar 31 Mar 2009

Comentari

Aquest mes no tenim res que valgui la pena apuntar: el comportament meteorològic és normal i ja hem sentit cantar les primeres oronelles, que ja diu el refrany que *per sant Macià l'oronella ve i el tord se'n va*.

Aquestes darreres brusques a la porta del mes d'abril hauran donat una sempena a la vegetació, perquè superficialment es necessitava un refrescament de la saó.

Passant a un altre ordre de coses, us diré que el 23 de març del 2001 s'arribà al màxim històric de temperatures a Mallorca: 33'4° a Sóller, 32'6° a Manacor, 32'1° a Lluç i 32° a Sant Llorenç des Cardassar, quan jormalment la màxima sol esser de devers 24° o 25°.

Xesc

FA TRENTA ANYS
Març de 1979

La portada de la revista del mes de març del 79 era la paraula VOTA, amb les quatre candidatures encapçalades per Mateu Girart Pont (Grup Independent de Sant Llorenç), Mateu Puigròs Sureda (Grup Independent de Son Carrió), Ignasi Humbert Roig (PSOE) i Bartomeu Pont Estelrich (UCD). Monogràfic dedicat a les eleccions municipals.

Crida l'atenció la reflexió feta per 36 capellans de la part forana de Mallorca que acabava així: "En les pròximes eleccions municipals l'Església de Mallorca es mantindrà independent respecte als partits polítics, però no deixarà de sortir en defensa del bé comú, dels marginats de la nostra societat, d'una honradesa i competència administrativa dins els nostres ajuntaments, dels principals drets socials i de les llibertats ciutadanes, d'una real autonomia cultural, econòmica i política del nostre poble i en defensa d'una democràcia més real en lo social i econòmic". Ja aniria bé que

l'Església d'avui pensàs de la mateixa manera.

FA VINT ANYS
Març de 1989

Tornarà el tren? L'editorial de Flor de Card es feia ressò d'una campanya dels ajuntaments de Llevant per aconseguir la tornada del tren. Han passat vint anys i encara es polemitzava per saber quina és la millor opció del tren d'Artà a Manacor. A veure si hi ha sort i aquesta legislatura podem agafar el tren des de Sant Llorenç.

Passats deu anys de les primeres eleccions municipals de la democràcia, Josep Cortès, Mateu Girart, Ignasi Humbert, Eduard Perales, Bartomeu Pont, Guillem Pont, Guillem Quina, Mateu Gayà, Andreu Amer i Mateu Puigròs feien balanç de deu anys de democràcia a la casa del poble.

L'OCB publicava una declaració institucional a favor de l'autogovern i l'assumpció de les competències en educació en un moment en què el Parlament de les Illes Balears havia iniciat el tràmit de la reforma de l'Estatut.

FA DEU ANYS
Març de 1999

L'editorial de la revista parlava de les properes eleccions municipals i apuntava

la possibilitat que hi hagués vuit candidatures, set de Sant Llorenç i una de Son Carrió. Els rumors parlaven que presentarien candidatura el PSM, CB, UM, PP, PSOE, AGIN, NIU i GISC.

El PSM presentava una proposta de reglament de participació ciutadana.

El president de la comissió de Cultura i Patrimoni Històric del Consell de Mallorca, Sr. Damià Pons i el batle de Sant Llorenç, Sr. Mateu Puigròs, inauguraven la nova seu de la biblioteca municipal.

Es presenta un nou grup a Sant Llorenç: *Granots en marxa*. Punt de trobada: l'Escola Nova. Al cap davant: en Pasqual i en Xavier Carrió. L'objectiu: organitzar un grup de joves, una cinquantena, per tenir força, aconseguir que els joves de Sant Llorenç es relacionin i dedicar esforços a una causa comuna en benefici del poble.

En Guillem Pont parlava del catàleg dels camins públics i recordava l'obligació de l'Ajuntament d'inventariar-los i catalogar-los. També ressenyava que els camins públics, com a béns municipals, són inembargables, imprescriptibles i inalienables. En poques paraules: un camí públic sempre serà públic, encara que hagi deixat d'usar-se des de fa molts d'anys. Passats deu anys encara en sentim parlar d'aquest tema i molta cua que duu.

Tomàs Martínez Miró

La vida extraordinària d'Angeleta Bonnín

L'obra de teatre "*La vida extraordinària d'Angeleta Bonnín*" consciencia els escolars de les Illes Balears sobre la necessitat de lluitar contra el canvi climàtic

58 centres educatius de les Illes Balears, un total de 3072 alumnes de primer i segon cicle de primària s'han interessat per la iniciativa promoguda per la direcció general de Canvi Climàtic i Educació Ambiental

La Conselleria de Medi Ambient, a través de la direcció general de Canvi Climàtic i Educació Ambiental, continua la tasca de conscienciació sobre canvi climàtic als centres escolars de les Illes Balears amb l'obra de teatre "*la Vida extraordinària d'Angeleta Bonnín*".

Mitjançant aquesta obra, la Conselleria de Medi Ambient pretén que tots els

alumnes de primer i segon cicle de primària, prenguin consciència de la importància de tenir cura del nostre entorn per no dificultar l'existència a generacions futures.

L'obra, de la companyia Teatre de la Sargantana, és la branca infantil d'Iguana Teatre, s'interpretarà durant els mesos de març i abril als teatres de les illes.

Les dates previstes de representació són:
-Teatre de Manacor: 27 de març, 6 centres educatius, 275 alumnes

-Teatre de Lloseta: 30 de març, 5 centres educatius, 267 alumnes

-Eivissa: 3 d'abril, 6 centres educatius, 333 alumnes

-Palma: 6 d'abril, 4 centres educatius, 210 alumnes

-Es Mercadal (Menorca): 8 d'abril, 5 centres

educatius, 250 alumnes

-Formentera: es realitzarà l'obra dissabte dia 4 d'abril i els nins podran assistir-hi acompanyats de familiars.

Donada la bona acollida d'aquesta iniciativa, hi ha en llista d'espera 1737 alumnes de 32 centres educatius de les Illes Balears, 162 alumnes de 3 centres per anar al Teatre de Manacor, 225 alumnes de 5 centres per anar al Teatre de Lloseta, 718 alumnes de 13 centres a Eivissa 632 alumnes de 12 centres a Palma. Per aquest motiu la Conselleria de Medi Ambient té previst reiniciar les funcions a la temporada de tardor.

Conselleria de Medi Ambient